VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

4.11.2026 (26.9 Bính Ngọ)

Số 132 (4423)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

Lễ đón Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân thăm chính thức Việt Nam [2]

CHUNG KHẢO GIẢI BÁO CHÍ TOÀN QUỐC *VÌ SỰ NGHIỆP PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM* LẦN THỨ TƯ NĂM 2026:

Báo chí cùng kiến tạo giải pháp phát triển VHTTDL

[8]

Công tác chấm Chung khảo diễn ra nghiêm túc, khẩn trương, theo đúng Quy chế — Ảnh: TR.HUẤN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Cổ vật và sự xác tín

● **MINH TUỆ**

Chuyện ngụ ngôn phương Tây kể rằng, có người chăn cừu trên núi, một hôm kêu cứu thất thanh rằng chó sói đang tấn công cừu của anh ta. Dân làng gần đó lập tức cầm gậy gộc chạy lên cứu giúp. Mọi người đến nơi đều ngạc nhiên không thấy sói đâu, cừu bình yên gặm cỏ, còn người chăn cừu thì cười tít mắt. Thì ra, gã mục đồng cảm thấy buồn, lừa dân làng cho vui.

(Xem tiếp trang 2)

GÓP Ý HOÀN THIỆN HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI TP.HCM TRONG THỜI ĐẠI MỚI:

Hệ giá trị cần dễ hiểu, dễ nhớ và dễ thực hiện

[3]

Hiến đất, chặt vườn điều tìm hài cốt liệt sĩ nơi biên giới

[5]

Đề xuất xây dựng mái che vỉa hè phố đi bộ ở Huế với kinh phí gần 40 tỉ đồng

[9]

Lễ đón Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân thăm chính thức Việt Nam

Sáng qua 3.11, tại Nhà Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân chủ trì Lễ đón Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone và phu nhân thăm chính thức Việt Nam từ ngày 2-5.11.

Cùng đón Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân có các Ủy viên Trung ương Đảng: Phó Chủ tịch Quốc hội, Thượng tướng Nguyễn Doãn Anh; Chủ nhiệm Ủy ban Quốc phòng, An ninh và Đối ngoại, Thượng tướng Lê Tấn Tới; Tổng Thư ký Quốc hội, Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội Lê Quang Mạnh; Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội, Chủ tịch Hội Hữu nghị Việt Nam - Lào Nguyễn Đắc Vinh; Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật và Tư pháp Phan Chí Hiếu; Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mãi; Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Nguyễn Mạnh Cường và Đại sứ Việt Nam tại Lào Nguyễn Minh Tâm...

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân Nguyễn Thị Thanh Nga nồng nhiệt chào đón Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone và phu nhân tại vị trí xe đỗ trước cổng Độc Lập, Nhà Quốc hội. Trong không khí trang trọng, thắm tình hữu nghị, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân Nguyễn Thị Thanh Nga nồng nhiệt chào mừng Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone và phu nhân Vandara Siphandone thăm chính thức Việt Nam. Đại diện phía Việt Nam tặng hoa chào mừng Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân cùng Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone và phu nhân chụp ảnh chung Ảnh: CHÍNH PHỦ.VN

Tiếp đó, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân mời Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân bước trên thảm đỏ, đi giữa hai hàng tiêu binh tiến vào Đại sảnh Nhà Quốc hội. Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn giới thiệu các thành viên Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam với Chủ tịch Quốc hội Lào và phu nhân. Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone giới thiệu các thành viên Đoàn đại biểu cấp cao Lào với Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân.

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và phu nhân cùng Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone và phu nhân, các đại biểu hai nước chụp ảnh lưu niệm và tham quan không gian trưng bày ảnh về quan hệ hai nước, hai Quốc hội. Ngay sau Lễ đón, tại Nhà Quốc hội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và Chủ tịch Quốc hội Lào Sonexay Siphandone đã dẫn đầu Đoàn đại biểu cấp cao hai nước tiến hành hội đàm.

Đây là chuyến thăm chính thức Việt Nam đầu tiên của đồng chí Sonexay Siphandone trên cương vị Chủ tịch Quốc hội Lào. Chuyến thăm có ý nghĩa hết sức quan trọng, thể hiện sự coi trọng đặc biệt của Đảng, Nhà nước và Quốc hội Lào trong việc củng cố, vun đắp và phát triển mối quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt, hợp tác toàn diện và gắn kết chiến lược giữa Lào và Việt Nam. Đặc biệt, đồng chí Sonexay Siphandone vừa được Quốc hội Lào tín nhiệm bầu giữ chức Chủ tịch Quốc hội khóa X của Lào vào ngày 5.10.2026. Chuyến thăm không chỉ tiếp nối mối quan hệ gắn bó, tin cậy giữa lãnh đạo cấp cao và lãnh đạo Quốc hội hai nước qua các nhiệm kỳ, mà còn tạo thêm động lực, phát huy mạnh mẽ hơn nữa vai trò của Quốc hội hai nước trong thúc đẩy hợp tác song phương, tiếp tục hiện thực hóa nhận thức chung của lãnh đạo cấp cao hai Đảng, hai Nhà nước về tăng cường "gắn kết chiến lược" trong giai đoạn phát triển mới. **P.V (tổng hợp)**

Cổ vật... *(Tiếp theo trang 1)*

Thời gian sau, người làng lại nghe tiếng kêu cứu như vậy, ai cũng nghĩ chắc gã mục đồng buồn nên muốn lừa mình nữa, không ai chạy lên núi cứu giúp. Mà lần này thì chó sói tấn công cừu là thật. Cho thấy rằng trong đời, một khi làm cho người ta mất niềm tin thì không dễ lấy lại. Niềm tin ở khắp mọi nơi mọi lúc, mọi mặt của đời sống xã hội. Một khi niềm tin bị suy suyển, người ta như chơi vơi giữa thinh không.

Ông Vương Hồng Sển là người chơi cổ vật nổi tiếng ở miền Nam trước năm 1975. Khi một nhà báo hỏi ông có khi nào bị nhầm cổ vật không, ông bảo sao không. Nhầm cổ vật trước tiên là không phải "cổ" mà cứ nghĩ là cổ, còn sự nhầm lẫn cổ vật với cổ vật thì thiên hình vạn trạng, không thể kể hết. Có một lần một người bạn gọi người viết bài này đến nhà anh xem một "cổ vật" mà anh mua được, với giá ba bốn mươi triệu đồng. Đó là một cái lọ tròn khá đẹp, trên có ghi các chữ Hán "Khang Hy", niên hiệu của một vị vua Trung Quốc xưa. Tôi xem rồi bảo không thể biết có phải cổ vật hay không, mình không có "nghề" nên không dám khẳng định. Nhưng khi về, tôi lại nghĩ cái lọ quá đẹp, không chút suy suyển cả các chi tiết nhỏ, không sờn chỗ nào, màu sắc đều không phai mờ, mà tâm tưởng chắc rằng không thể là cổ vật. Mà cổ vật thời Khang Hy như vậy nếu xác thực thì có giá ba bốn chục triệu đồng được chăng?

Khác với thời ông Vương Hồng Sển chơi cổ vật, ngày nay công nghệ "giúp" cho người ta tạo tác ra "cổ vật" giống y hệt, không chỉ "người trần mắt thịt" chúng ta mà ngay cả những người chuyên chơi đồ cổ, các chuyên gia khảo cổ cũng dễ nhầm. Người ta nghĩ đến vấn đề xác tín nguồn gốc của cổ vật, chẳng hạn như phải xác định nơi phát hiện ra nó. Người ta kể, có trường hợp nhà sưu tập, nhà khảo cổ được báo rằng ở khe biển nọ thấy có các đồ sành sứ nằm dưới đáy khe. Các "nhà" rất mừng, nhờ người ta dẫn đi, nhờ lặn vớt các đồ ấy lên. Các vật có tác động nước biển, có hàu bám. Và nhà sưu tập, nhà khảo cổ bỏ tiền ra mua. Nhưng hỡi ôi, các vật này vốn ở trên bờ, được "ném" xuống đây chỉ vài năm trước! Không chỉ dưới biển, ở trên cạn người ta cũng có thể làm như vậy: Bỏ một số đồ đạc có vẻ cổ vào cái hố đào, chôn lấp lại, và chỉ vài năm sau sẽ trở thành "đồ cổ". Bởi vậy ngay trong khai quật khảo cổ, cũng cần có những người có chức năng giám sát thường xuyên, để xác thực vật tìm thấy đích thực là ở đó, chứ không phải lấy ở nơi khác "ném vào". Cổ vật trước tiên cần sự xác tín.

Lại mới đây thấy báo chí thông tin ở miền Trung có cuộc đào thám sát trong một thành Chăm Pa cổ phát hiện số di vật có niên đại khoảng hai ngàn năm. Niên đại này rõ ràng là rất cổ. Cần nhớ rằng các đền tháp trong văn hóa Chăm Pa thường cách chúng ta trên dưới 1.000 năm. Vài ngàn năm, tức từ đầu công nguyên, áng chừng là thời kỳ cuối văn hóa Sa Huỳnh vắt qua thời kỳ đầu văn hóa Chăm Pa. Vậy chỉ riêng niên đại thì nó đã rất "độc đáo" rồi. Nhưng niên đại hai ngàn năm lấy đâu ra vậy?

Hỏi nhà báo, nhà báo bảo lấy thông tin từ người trực tiếp khai quật. Vậy người trực tiếp khai quật lấy cơ sở nào để khẳng định niên đại này? Đã lấy mẫu vật đi giám định khoa học chưa? Không biết. Nhưng thông tin thì đã lan truyền, và cũng chỉ từ một cá nhân, chưa được cơ quan có chức trách kiểm tra xác thực, chưa có cuộc tọa đàm hội thảo nào về nó. Vậy mới xin thưa rằng, nhà báo không phải nhà khảo cổ, chỉ là thông tin thôi, nhưng đôi khi thông tin thiếu kiểm chứng cũng có thể khiến bạn đọc hiểu nhầm. Cổ vật cần sự xác tín, mà sự xác tín là nó được tìm ra ở ngay chỗ nó nằm, rồi thì nhận định về nó cũng cần xác tín bằng những cứ liệu chắc chắn. Nếu thiếu sự xác tín thì các cổ vật thật khác cũng sẽ bị nghi ngờ lây. ■

Huế giảm 50% vé tham quan di tích cho khách đi tàu hỏa di sản

Du khách đi tàu du lịch Huế - Đà Nẵng hoặc Huế - Phong Nha được giảm 50% phí tham quan tại năm điểm di tích thuộc Quần thể di tích Cố đô Huế trong 7 ngày. Theo Kế hoạch số 10/KH-UBND, UBND TP Huế triển khai chính sách ưu đãi nhằm kích cầu du lịch, khuyến khích du khách trải nghiệm đường sắt và kéo dài thời gian lưu trú tại địa phương.

Hai hành trình được áp dụng chính sách gồm tuyến đường sắt du lịch Cố đô Huế - Phong Nha theo cả hai chiều và tàu du lịch di sản Huế - Đà Nẵng. Trong đó, tuyến Huế - Đà Nẵng đưa hành khách qua đèo Hải Vân, vịnh Lăng Cô và những cảnh quan đặc trưng của miền Trung. Năm điểm di tích áp dụng ưu đãi gồm Đại Nội Huế, Bảo tàng Cổ vật Cung đình Huế, lăng Thiệu Trị, lăng Dục Đức và lăng Đồng Khánh. Chính sách dành cho cả khách trong nước và quốc tế có vé tàu hợp lệ.

Thời hạn hưởng ưu đãi là 7 ngày liên tục kể từ ngày sử dụng dịch vụ đường sắt ghi trên vé, bao gồm vé giấy và vé điện tử. Mỗi vé tàu được sử dụng để giảm giá một lượt tham quan tại một trong 5 điểm di tích. Trường hợp du khách đồng thời thuộc nhiều diện ưu đãi, mức hỗ trợ cao nhất sẽ được áp dụng, không cộng dồn các chính sách giảm phí. Để triển khai, TP Huế yêu cầu các đơn vị đường sắt và doanh nghiệp liên quan phối hợp với Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế kết nối, chia sẻ dữ liệu hành khách, tạo thuận lợi khi kiểm soát vé tại các điểm tham quan.

Trên thực tế, sức hút của tuyến tàu di sản miền Trung đã được ghi nhận trên bản đồ du lịch quốc tế. Ngày 6.10, tạp chí du lịch Mỹ Condé Nast Traveler công bố danh sách 20 chuyến tàu đẹp nhất thế giới năm 2026, trong đó Vietnam Central Heritage Connection (Kết nối di sản miền Trung), tuyến Huế - Đà Nẵng, xếp thứ 10; The Vietage by Anantara đứng thứ 14. **B.H**

GÓP Ý HOÀN THIỆN HỆ GIÁ TRỊ CON NGƯỜI TP.HCM TRONG THỜI ĐẠI MỚI:

Hệ giá trị cần dễ hiểu, dễ nhớ và dễ thực hiện

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM tổ chức Hội nghị các chuyên gia, nhà khoa học, đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ góp ý dự thảo "Hệ giá trị con người TP.HCM trong thời đại mới", ngày 3.11.

Bà Đinh Thị Thanh Thủy, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM cho biết đây là lực lượng tiên phong, tiêu biểu cho trí tuệ và cảm quan văn hóa của thành phố, giữ vai trò trực tiếp trong việc thẩm định, chuẩn hóa và lan tỏa hệ giá trị; từ đó xác lập một Khung hệ giá trị vừa bảo đảm tính chuẩn mực chung của quốc gia, vừa mang đậm bản sắc, hơi thở đời sống của vùng đất phương Nam, tạo động lực nội sinh mạnh mẽ đưa Thành phố tự tin bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Toàn cảnh Hội nghị

Đặc biệt quan tâm giá trị "Nghĩa tình"

Ban Tuyên giáo Thành ủy cho biết đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan nghiên cứu, tổng kết thực tiễn, tiếp thu kết quả tọa đàm khoa học và khảo sát dư luận xã hội. Đến nay, dự thảo lần ba Khung hệ giá trị con người TP.HCM đã được hoàn thiện với ba nhóm gồm 25 giá trị thành tố, cô đọng thành bốn trục với 12 giá trị cốt lõi: Trục 1: *Yêu nước - Đoàn kết - Nghĩa tình*; Trục 2: *Trung thực - Trách nhiệm - Kỷ cương;* Trục 3: *Năng động - Sáng tạo - Văn minh*; Trục 4: *Tự cường - Tiên phong - Hội nhập.*

Tại hội nghị, các chuyên gia tập trung góp ý cơ sở khoa học, tính thực tiễn và logic của Khung hệ giá trị con người TP.HCM. PGS.TS Hà Minh Hồng, Phó Chủ tịch Hội Khoa học lịch sử TP.HCM, đánh giá dự thảo được xây dựng công phu, có cơ sở lý luận và thực tiễn, thể hiện cách tiếp cận bài bản. Nhìn từ góc độ lịch sử, ông cho rằng các giá trị cốt lõi của con người thành phố có nguồn cội từ lịch sử Nam Bộ, đặc biệt là truyền thống yêu nước, bất khuất, năng động, sáng tạo, hào hiệp, bao dung và nghĩa tình. PGS Hà Minh Hồng dẫn lại những nghiên cứu về tính cách người Nam Bộ qua các thời kỳ, đồng thời lưu ý TP.HCM sau hợp nhất có quy mô dân số và không gian văn hóa rộng lớn, do đó cần tiếp tục làm rõ cơ sở lý luận để xác định những nét riêng của hệ giá trị con người thành phố. Theo ông, 50 năm phát triển sau ngày thống nhất đã hình thành thêm những phẩm chất mới, trong đó có tinh thần không cam chịu khó khăn, chủ động tìm cách tháo gỡ trở ngại để phát triển. Những giá trị này cần được nghiên cứu, bổ sung trên nền tảng kế thừa truyền thống lịch sử.

Bà Trương Tứ Muối, Chủ tịch Hội Văn học nghệ thuật các dân tộc thiểu số TP.HCM, đề xuất cô đọng hệ giá trị con người thành phố để dễ hiểu, dễ nhớ và thuận lợi trong thực hiện. Bà kiến nghị xem xét năm giá trị: Yêu nước, hiếu thảo, nhân nghĩa, trọng tín và văn minh. TS.NSƯT Hoàng Duẩn, Phó Trưởng khoa Quản lý văn hóa, nghệ thuật, Trường ĐH Văn hóa TP.HCM, đề xuất ba giải pháp đưa Hệ giá trị con người TP.HCM vào đời sống. Thứ nhất, bồi đắp niềm tự hào và ý thức thuộc về thành phố thông qua giáo dục, trải nghiệm và sự nêu gương của thầy cô. Thứ hai, kể câu chuyện lịch sử, văn hóa và con người thành phố bằng nhiều hình thức nghệ thuật, đồng thời khuyến khích sáng tạo những hình tượng về con người TP.HCM hôm nay. Thứ ba, tạo môi trường để người dân thực hành các giá trị trong gia đình, nhà trường, khu dân cư, cơ quan và không gian số. Ông Lê Nguyên Hiếu, Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Múa TP.HCM, bày tỏ đồng tình với dự thảo Khung hệ giá trị con người TP.HCM trong thời đại mới. Trong đó, ông đặc biệt quan tâm giá trị "Nghĩa tình", xem đây là nét nổi bật trong tính cách người dân thành phố. Theo ông, nghệ thuật múa có khả năng chuyển tải giá trị này bằng ngôn ngữ hình thể, đưa những câu chuyện đời sống đến gần công chúng.

Hệ giá trị không thể dừng văn bản hành chính hay những khẩu hiệu

GS.TSKH Trần Ngọc Thêm cho rằng, dự thảo Báo cáo lần thứ ba đã có nhiều tiến bộ, nội dung đầy đủ hơn so với các phiên bản trước. Tuy nhiên, cần tiếp tục rà soát cơ sở lý luận, nguyên tắc lựa chọn và cấu trúc các giá trị để bảo đảm tính khoa học, logic và khả năng vận dụng.

> *Đề nghị xem xét lại cách phân chia 25 giá trị thành tố thành ba nhóm và 12 giá trị cốt lõi trong bốn trục, bởi các tiêu chí còn chồng lấn, chưa thể hiện rõ tính chất và chức năng riêng. Cần phân biệt giá trị thuộc về cá nhân với những giá trị mang tính cộng đồng, xã hội; làm rõ đặc điểm cư dân và sự đa dạng văn hóa của TP.HCM sau hợp nhất.*
>
> **(GS.TSKH TRẦN NGỌC THÊM)**

Theo GS Thêm, hệ giá trị cần được xây dựng trên hai nhóm rõ ràng: Những giá trị đã hình thành, cần kế thừa và phát huy; những giá trị còn thiếu hoặc chưa đủ mạnh, cần bổ sung và phát triển. Việc phân nhóm phải dựa trên số liệu thực chứng, tránh tình trạng một giá trị vừa được xác định là đặc trưng sẵn có, vừa được xem là yếu tố cần bổ sung. "Đề nghị xem xét lại cách phân chia 25 giá trị thành tố thành ba nhóm và 12 giá trị cốt lõi trong bốn trục, bởi các tiêu chí còn chồng lấn, chưa thể hiện rõ tính chất và chức năng riêng. Cần phân biệt giá trị thuộc về cá nhân với những giá trị mang tính cộng đồng, xã hội; làm rõ đặc điểm cư dân và sự đa dạng văn hóa của TP.HCM sau hợp nhất", GS Thêm nhận định. Về đề xuất cụ thể, GS Trần Ngọc Thêm cho rằng 12 giá trị là khá nhiều, nên cân nhắc tinh gọn còn năm giá trị, gồm: Nghĩa tình, trung thực, năng động, sáng tạo và tiên phong. Đây là những giá trị vừa thể hiện đặc trưng của TP.HCM, vừa đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới. GS Thêm cũng nhấn mạnh hệ giá trị không nên dừng ở khung lý thuyết mà cần được cụ thể hóa trong thực tiễn quản lý và đời sống.

Phát biểu kết luận, Trưởng ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM Bùi Thanh Nhân nhấn mạnh, việc xây dựng Hệ giá trị con người TP.HCM trong thời đại mới có ý nghĩa quan trọng trong bối cảnh thành phố đang triển khai các nghị quyết của Trung ương và Thành ủy về phát triển Thành phố trong kỷ nguyên mới, đặc biệt là Nghị quyết số 09 về xây dựng và phát triển TP.HCM, Nghị quyết số 80 về phát triển văn hóa Việt Nam. Đây cũng là nhiệm vụ gắn với việc triển khai đồng bộ hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam theo Quyết định số 1189/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Theo ông Nhân, các tham luận, ý kiến tại hội nghị đã tiếp cận vấn đề từ nhiều góc độ, cùng khẳng định hệ giá trị con người thành phố là sự kết tinh giữa truyền thống đạo đức dân tộc, khí chất phương Nam và tư duy hành động hiện đại. Việc xây dựng hệ giá trị cần gắn với Không gian văn hóa Hồ Chí Minh, hướng đến sự tự giác thực hành trong đời sống.

Trưởng ban Tuyên giáo Thành ủy cho rằng, hệ giá trị phải được hình thành từ cơ sở khoa học, sự đóng góp đa chiều và đồng thuận của nhân dân, không thể dừng ở một văn bản hành chính hay những khẩu hiệu. Thời gian tới, đề nghị Phòng Văn hóa - Văn nghệ chủ trì, phối hợp với các phòng chuyên môn tổng hợp, tiếp thu ý kiến, hoàn thiện dự thảo lần bốn và báo cáo Ban Chỉ đạo phát triển văn hóa Việt Nam trên địa bàn thành phố, Ban Thường vụ Thành ủy xem xét, ban hành trong tháng 12.2026. Đồng thời, phát huy vai trò của đội ngũ trí thức, nhà khoa học trong nghiên cứu, đưa hệ giá trị vào giáo dục và đào tạo; khuyến khích văn nghệ sĩ sáng tác tác phẩm lan tỏa các giá trị cốt lõi; đẩy mạnh tuyên truyền trên báo chí, nền tảng số và lấy ý kiến rộng rãi trong nhân dân.

Sau khi ban hành, cần nghiên cứu lồng ghép hệ giá trị vào phong trào xây dựng đời sống văn hóa, quy ước cộng đồng, quy tắc ứng xử đô thị và các chương trình phát triển văn hóa của thành phố. ■

Sẽ tôn vinh 100 thanh niên làm sáng tạo nội dung số tích cực tiêu biểu trên toàn quốc

Ngày 3.11, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh chính thức mở cổng tiếp nhận hồ sơ đăng ký tham dự Liên hoan toàn quốc và tôn vinh các thanh niên làm sáng tạo nội dung số tích cực trên không gian mạng năm 2026. Đây là hoạt động có ý nghĩa thiết thực nhằm phát hiện, biểu dương và kết nối những người trẻ đang sử dụng sức sáng tạo, tri thức và tầm ảnh hưởng của mình để lan tỏa những giá trị tốt đẹp, góp phần xây dựng không gian mạng văn minh, an toàn, lành mạnh.

Với chủ đề "Thanh niên với nền kinh tế sáng tạo trong kỷ nguyên AI", Liên hoan được tổ chức nhằm cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2026 - 2031; góp phần triển khai thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; đồng thời là hoạt động thiết thực cụ thể hóa Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam, hướng tới chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam (24.11).

Trong bối cảnh các nền tảng số ngày càng có ảnh hưởng sâu rộng đến đời sống xã hội, đặc biệt là nhận thức, lối sống và hành vi của thế hệ trẻ, những người sáng tạo nội dung không chỉ góp phần định hình các xu hướng trên không gian mạng mà còn có khả năng truyền cảm hứng, thúc đẩy những thay đổi tích cực trong cộng đồng. Từ những video giới thiệu lịch sử, văn hóa dân tộc, các sản phẩm phổ biến kiến thức khoa học, công nghệ đến những câu chuyện về lối sống đẹp, tinh thần tình nguyện, khởi nghiệp và quảng bá hình ảnh Việt Nam, nhiều nhà sáng tạo trẻ đang từng ngày đưa những giá trị tích cực đến gần hơn với công chúng bằng ngôn ngữ và phương thức truyền thông hiện đại...

Điểm nhấn của Liên hoan năm nay là dự kiến lựa chọn, tôn vinh 100 thanh niên làm sáng tạo nội dung số tích cực tiêu biểu trên toàn quốc. Việc xét chọn được triển khai trên tám nhóm lĩnh vực, bao gồm: Lý tưởng cách mạng và truyền thông chính sách; lịch sử, văn hóa và di sản; giáo dục, khoa học, công nghệ và chuyển đổi số; học tập, nghề nghiệp và khởi nghiệp; lối sống đẹp và an toàn trên môi trường số; tình nguyện, an sinh xã hội và môi trường; văn học, nghệ thuật, thể thao và giải trí sáng tạo; du lịch, quảng bá địa phương, sản phẩm và hình ảnh Việt Nam.

Về đối tượng đăng ký, Liên hoan dành cho công dân Việt Nam từ 16 đến 35 tuổi (tính đến ngày 31.12.2026), đang sinh sống, học tập, làm việc trong nước hoặc nước ngoài, trực tiếp tham gia sáng tạo, sản xuất, biên tập, vận hành hoặc lan tỏa các sản phẩm, kênh nội dung số tích cực. Ứng viên có thể đăng ký với tư cách cá nhân hoặc đại diện nhóm, ê kíp sáng tạo nội dung theo quy định… **V.D**

HÀNG NGHÌN CÂY PHI LAO CHẾT KHÔ SAU MỘT THÁNG TRỒNG VEN BIỂN Ở QUẢNG NGÃI:

Có thể do môi trường trồng chưa phù hợp?

Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG

Khoảng 90% trong tổng số khoảng 4.000 cây phi lao tại bãi biển Nghĩa An (xã An Phú, Quảng Ngãi) đã bị chết khô sau hơn một tháng được trồng. Trước thực trạng này, địa phương dự kiến trồng dặm 1.000 cây để theo dõi khả năng sinh trưởng, khôi phục vành đai xanh ven biển.

Dọc bãi biển Nghĩa An, những hàng cây phi lao được trồng cách đây hơn một tháng giờ chỉ còn trơ lại những thân cây khô héo, cành lá rụng gần hết. Nhiều cây chuyển sang màu nâu, chỉ cần chạm nhẹ đã gãy. Những hàng cây từng được hy vọng tạo vành đai xanh chắn gió, giữ đất, bảo vệ bờ biển nay trở thành hình ảnh khiến người dân không khỏi tiếc nuối.

Ông Đặng Tín, người dân thôn Phổ An cho biết, bản thân từng tham gia trồng cây và hy vọng những hàng phi lao sẽ phát triển tốt, tạo bóng mát, chắn gió, giữ đất và hạn chế tình trạng sạt lở bờ biển. "Trồng cây thì ai cũng mong cây sống và phát triển. Trước đây, những đợt trồng cây khác dù vẫn có cây chết nhưng tỷ lệ sống cao hơn, khoảng 4 - 5 cây trên 10 cây. Đây là lần đầu tiên tôi chứng kiến cây chết nhiều như vậy", ông Tín chia sẻ. Theo người dân, khu vực bờ biển Nghĩa An có những đoạn thường xuyên chịu tác động của sóng, gió và sạt lở. Vì vậy, việc trồng cây ven biển không chỉ nhằm tạo cảnh quan mà còn góp phần giữ đất, bảo vệ khu vực dân cư và cải thiện môi trường sinh thái.

Hàng nghìn cây phi lao được trồng dọc bãi biển Nghĩa An

Nhiều cây phi lao khô héo, cành lá rụng gần hết, chỉ còn trơ thân bên bờ biển

Người dân mong muốn địa phương sớm xác định nguyên nhân khiến cây chết hàng loạt, từ đó có giải pháp phù hợp để việc trồng cây đạt hiệu quả, tránh lãng phí nguồn lực và công sức cộng đồng. Ông Nguyễn Thành Đăng, Trưởng thôn Tân An cho rằng, thời tiết là yếu tố có ảnh hưởng lớn đến việc trồng cây ven biển. Trong đợt vừa qua, người dân và lực lượng dân quân đã tham gia tưới nước, chăm sóc nhưng nhiều cây vẫn héo ngay sau khi xuống giống. "Những lần trước, cây vừa trồng xuống đã bắt đầu đâm chồi, nảy lộc. Nhưng đợt này, có cây mới trồng trong ngày đã héo lá. Địa phương đã có chủ trương trồng dặm lại, các thôn sẽ phối hợp thay thế cây chết để hàng cây phát triển đồng đều hơn", ông Đăng nói.

Ông Trần Ngọc Xôn, Phó Chủ tịch UBND xã An Phú xác nhận, địa phương đã triển khai trồng khoảng 4.000 cây phi lao tại khu vực ven biển. Tuy nhiên, đến nay khoảng 90% số cây đã chết, chỉ còn khoảng 10% sống sót. Theo ông Xôn, số cây này nằm trong chương trình hỗ trợ của một doanh nghiệp dành cho địa phương vào cuối năm 2025. Do thời điểm tiếp nhận cây rơi vào mùa nắng nóng, xã chưa tổ chức trồng ngay mà gửi cây đến đơn vị môi trường đô thị chăm sóc, chờ điều kiện thời tiết thuận lợi mới đưa ra khu vực ven biển. Khoảng một tháng trước, địa phương tổ chức trồng cây dọc bờ biển. Dù sau đó có những đợt mưa kéo dài, phần lớn cây vẫn không thể sinh trưởng.

Bước đầu, địa phương nhận định nguyên nhân có thể liên quan đến sự thay đổi đột ngột của môi trường sống, điều kiện thổ nhưỡng và nguồn nước. Cây được chăm sóc trong điều kiện nước ngọt, khi đưa xuống khu vực ven biển có nơi nguồn nước bị nhiễm mặn, khiến cây khó thích nghi. "Chúng tôi xác định bước đầu có thể do môi trường trồng chưa phù hợp, cùng với sự thay đổi về nguồn nước. Đây là những yếu tố ảnh hưởng đến khả năng sinh trưởng của cây", ông Xôn cho biết. Trong khi phần lớn cây phi lao trồng ven biển bị chết thì những cây sao đen được doanh nghiệp hỗ trợ trồng tại trường học, khu dân cư lại sinh trưởng tốt. Trước đó, địa phương cũng trồng hơn 1.000 cây dừa, tỷ lệ sống đạt khoảng 95%.

Ông Phan Thành Sơn, Phó Trưởng phòng Kinh tế xã An Phú cho biết, trong quá trình triển khai trồng cây có sự hướng dẫn kỹ thuật của đơn vị môi trường. Công tác tưới nước được phối hợp thực hiện với lực lượng dân quân tự vệ. Tuy nhiên, dù cây được chăm sóc và thời tiết có mưa sau khi trồng, nhiều cây vẫn héo khô. Theo ông Sơn, phi lao là loại cây phù hợp với vùng đất cát bồi ven biển, nhưng quá trình trồng cần bảo đảm điều kiện thời tiết và kỹ thuật để cây thích nghi. Trước tình trạng cây chết hàng loạt, UBND xã An Phú dự kiến trồng dặm trước 1.000 cây phi lao để theo dõi khả năng thích nghi và sinh trưởng trong điều kiện thực tế.

Theo ông Xôn, địa phương sẽ lựa chọn thời điểm thời tiết thuận lợi, đưa cây về khu vực ven biển để thích nghi khoảng một tuần trước khi trồng. Đồng thời, kiểm tra nguồn nước tại các giếng ven biển; trường hợp nước không bảo đảm sẽ thuê đơn vị môi trường vận chuyển nước ngọt đến tưới. Việc trồng dặm được triển khai theo hướng thận trọng, trước mắt tập trung ở phạm vi phù hợp để thuận tiện chăm sóc, theo dõi. Nếu cây sinh trưởng tốt, địa phương sẽ tiếp tục bổ sung, từng bước hoàn thiện hàng cây xanh dọc bờ biển.

Đối với vùng biển Nghĩa An, phát triển cây xanh không chỉ góp phần cải thiện cảnh quan mà còn có ý nghĩa trong bảo vệ môi trường, hạn chế xói mòn, sạt lở và tăng khả năng thích ứng trước những tác động của thiên tai. ■

Hiến đất, chặt vườn điều tìm hài cốt liệt sĩ nơi biên giới

● **Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Nơi biên giới, cựu chiến binh Siu Pich ở Ia Dom chặt hàng loạt cây điều, hiến đất, dẫn bộ đội K52 tìm hài cốt liệt sĩ. Từ những dấu tích chiến tranh, hành trình đưa đồng đội về với đất mẹ đang được khẩn trương nối tiếp.

Giữa những hàng điều xanh ngắt tại làng Bi (xã Ia Dom, Gia Lai), một khoảng đất rộng đã được dọn trống. Cây cối bị chặt bỏ, mặt đất xới tung theo từng nhát cuốc cẩn trọng của các chiến sĩ Đội K52 (Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Gia Lai). Chủ nhân của vườn điều ấy là ông Siu Pich (74 tuổi), người con của làng Bi.

Nơi biên giới, CCB Siu Pich chặt cây điều, hiến đất để các lực lượng chức năng tìm kiếm hài cốt liệt sĩ đã hy sinh

> *Cây cối của tôi, tôi chặt và tôi thấy rất vui, sẵn sàng cho việc nghĩa. Đồng đội của mình nằm xuống trong những điều kiện như thế này thấy tội quá. Tôi cũng mong làm sao đồng đội được tìm thấy càng nhiều càng tốt, để về với gia đình, về với đất mẹ.*
>
> **(CCB SIU PICH)**

Nối lại ký ức từ mảnh tăng, võng cũ

Gắn bó hơn 70 mùa rẫy với vùng biên giới, ông Siu Pich thuộc từng khoảng rừng, từng góc rẫy. Nhập ngũ tháng 11.1975 và từng cầm súng chiến đấu ở biên giới Tây Nam, người cựu chiến binh già thấu hiểu hơn ai hết sự khốc liệt của chiến tranh cũng như nỗi đau của những gia đình có người thân ngã xuống mà chưa tìm thấy xác.

Tại vườn điều nhà ông Siu Pich, nhiều hài cốt liệt sĩ được tìm thấy với di vật như xương, răng, tăng, võng của bộ đội

> *Công tác tìm kiếm thu được kết quả quan trọng. Tính đến nay, đơn vị đã quy tập được 16 hài cốt liệt sĩ cùng nhiều di vật như xương, răng, tăng, võng. Đặc biệt, lực lượng chức năng đã tìm thấy một hài cốt kèm theo tấm bia ghi rõ thông tin "Liệt sĩ Nguyễn Thanh Trì, hy sinh ngày 18.5.1970". Đây là manh mối lịch sử có ý nghĩa then chốt giúp các cơ quan chuyên môn tiếp tục xác minh danh tính và kết nối tìm thân nhân cho liệt sĩ.*
>
> **(Thượng tá HOÀNG VIẾT NGỌC, Chính trị viên Đội K52)**

Trong những lần làm rẫy, lớp đất dưới gốc điều mưa nắng bào mòn dần làm lộ ra vài mảnh tăng, võng mục. Nhớ lại câu chuyện về những người lính từng nằm lại nơi này từ khoảng năm 1973, ông Pich linh cảm bên dưới mảnh đất của gia đình có hài cốt liệt sĩ. Không chần chừ, ông chủ động báo tin cho lực lượng chức năng, rồi trực tiếp dẫn đường, chỉ từng vị trí cho bộ đội khảo sát. Với người làm nông, mỗi cây điều là mồ hôi, nước mắt và là nguồn thu nhập chính của cả gia đình. Thế nhưng, khi biết bên dưới có thể là nơi yên nghỉ của đồng đội, cựu chiến binh Siu Pich không một chút đắn đo. "Cây cối của tôi, tôi chặt và tôi thấy rất vui, sẵn sàng cho việc nghĩa. Đồng đội của mình nằm xuống trong những điều kiện như thế này thấy tội quá. Tôi cũng mong làm sao đồng đội được tìm thấy càng nhiều càng tốt, để về với gia đình, về với đất mẹ", ông Siu Pich mong muốn.

Gần một tháng qua, khu vườn điều cách nhà khoảng 7km trở thành địa điểm ông lui tới thường xuyên. Giữa cái nắng, cái gió gắt gao của vùng biên giới, hình ảnh người cựu chiến binh già lặng lẽ ngồi dõi theo từng nhát cuốc của lớp lính trẻ, ân cần hỏi han, động viên bộ đội đã làm ấm lòng những người đang làm nhiệm vụ. "Tôi thấy các anh em chiến sĩ đi tìm đồng đội như thế này rất khổ và khó khăn. Nắng, gió rất khổ, không sướng gì, tình đồng chí đồng đội như thế tôi thấy rất vui", ông Siu Pich bày tỏ.

Mở rộng diện tìm kiếm, đưa các anh trở về

Từ thông tin quý giá do ông Siu Pich cung cấp, cán bộ, chiến sĩ Phân đội 1 (Đội K52, Phòng Chính trị, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Gia Lai) đã tiến hành khảo sát, xác minh pháp lý và triển khai lực lượng khai quật từ ngày 5.10.

CCB Siu Pich cung cấp thông tin cho bộ đội K52 tìm hài cốt liệt sĩ

Thượng tá Hoàng Viết Ngọc, Chính trị viên Đội K52 cho biết: Công tác tìm kiếm thu được kết quả quan trọng. Tính đến nay, đơn vị đã quy tập được 16 hài cốt liệt sĩ cùng nhiều di vật như xương, răng, tăng, võng. Đặc biệt, lực lượng chức năng đã tìm thấy một hài cốt kèm tấm bia ghi rõ thông tin "Liệt sĩ Nguyễn Thanh Trì, hy sinh ngày 18.5.1970". Đây là manh mối lịch sử có ý nghĩa then chốt giúp các cơ quan chuyên môn tiếp tục xác minh danh tính và kết nối tìm thân nhân cho liệt sĩ. Theo thượng tá Hoàng Viết Ngọc, từ nguồn tin của ông Siu Pich, lực lượng đã khảo sát. Ông Siu Pich nói là thời gian khoảng năm 1973 đã biết về khu vực này. Sau khi xác minh thấy yếu tố pháp lý đầy đủ và có tính khả thi nên Đội K52 đã tiến hành tìm kiếm từ ngày 5.10 cho đến nay.

Chính quyền xã Ia Dom hiện đang phối hợp chặt chẽ với Đội K52 vận động bà con nhân dân tiếp tục cung cấp thông tin, hỗ trợ mặt bằng và tạo điều kiện tốt nhất cho công tác tìm kiếm. Đối với các hài cốt vừa quy tập, địa phương đã bố trí không gian thờ cúng trang nghiêm tại Ban Chỉ huy Quân sự xã để nhân dân và cán bộ đến dâng hương, tưởng niệm. Ông Trần Ngọc Phận, Bí thư Đảng ủy xã Ia Dom chia sẻ: Những bậc tiền bối, già làng, trưởng bản và người cao tuổi tại địa phương đã cung cấp lượng thông tin rất quý giá. Xã sẽ tiếp tục phối hợp với Đội K52 và Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh làm tất cả những gì tốt nhất để đưa các anh về với nhân dân, về với đất mẹ, thể hiện sự biết ơn vô hạn đối với những người đã hy sinh máu xương cho độc lập, tự do.

Hành trình quy tập hài cốt liệt sĩ trên vùng biên giới Gia Lai vẫn đang tiếp diễn. Những nhát cuốc của chiến sĩ Đội K52 và tấm lòng của những người dân như ông Siu Pich đang thắp sáng thêm tình đồng đội, nghĩa tình quân dân bền chặt nơi biên cương Tổ quốc. Nhưng, tất cả cùng chung một mong muốn đó là đưa những người đã hy sinh trở về với đất mẹ, để nỗi mong chờ của bao gia đình được vơi đi, để tình đồng đội và nghĩa tình quân dân tiếp tục sáng lên giữa cuộc sống hôm nay. ■

Đà Nẵng rộn ràng mùa lễ hội

● **Bài, ảnh: ÁNH DƯƠNG**

Từ không gian di sản Hội An, Mỹ Sơn đến các lễ hội văn hóa, nghệ thuật và sự kiện chào năm mới, Đà Nẵng tổ chức chuỗi hoạt động phong phú trong những tháng cuối năm 2026. Cùng với việc mở rộng đường bay và triển khai các chương trình kích cầu, thành phố kỳ vọng tạo thêm sức hút cho mùa du lịch cuối năm.

Nhiều điểm hẹn văn hóa, di sản và lễ hội

Mở đầu chuỗi hoạt động là sự kiện Kết nối Nghệ thuật Sáng tạo Đà Nẵng 2026 (DACC 2026), diễn ra từ cuối tháng 10 đến giữa tháng 11 tại Bảo tàng Đà Nẵng và Bảo tàng Điêu khắc Chăm Đà Nẵng. Với chủ đề "Lịch sử của Ngày mai", sự kiện giới thiệu hơn 20 hoạt động nghệ thuật và sáng tạo, gồm triển lãm, biểu diễn nghệ thuật, múa đương đại, workshop, art tours, tọa đàm và các hoạt động kết nối. DACC 2026 hướng đến kết nối di sản với nghệ thuật đương đại, tạo không gian giao lưu giữa nghệ sĩ, chuyên gia và công chúng.

Từ ngày 18 - 24.11, Tuần Văn hóa - Đại đoàn kết dân tộc năm 2026 với chủ đề "Tinh hoa văn hóa - Sức mạnh đại đoàn kết" sẽ diễn ra tại nhiều địa điểm trên địa bàn thành phố, trong đó có Cung Thể thao Tiên Sơn. Đây là lần đầu tiên sự kiện được tổ chức ở quy mô cấp thành phố, lấy cộng đồng dân cư làm địa bàn trọng tâm, người dân là chủ thể tham gia, sáng tạo và thụ hưởng. Các hoạt động tập trung giới thiệu bản sắc văn hóa, phong tục tập quán thông qua dân ca, dân vũ, nhạc cụ, trang phục, ẩm thực, trò chơi dân gian, thể thao dân tộc và nghề truyền thống.

Điểm nhấn là chương trình nghệ thuật đặc biệt "Tinh hoa văn hóa - Sức mạnh đại đoàn kết", diễn ra tối 23.11 tại Cung Thể thao Tiên Sơn. Bên cạnh đó, chương trình "Sắc màu văn hóa vùng cao" dự kiến tổ chức tối 26.11 tại xã Khâm Đức, phục vụ người dân khu vực phía Tây thành phố.

Ở khu vực miền núi, Lễ cúng Thần Núi của cộng đồng dân tộc Xơ Đăng tại xã Trà Linh dự kiến diễn ra ngày 16.11, với các hoạt động giới thiệu phong tục, tín ngưỡng, hòa tấu cồng chiêng và múa truyền thống. Tại Khu đền tháp Mỹ Sơn, chương trình nghệ thuật "Âm vang Mỹ Sơn" tiếp tục được biểu diễn định kỳ vào ngày 15 hằng tháng trong tháng 11 và 12, tại nhóm tháp B và C.

Trong khi đó, tại Hội An, chuỗi hoạt động kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam, gắn với chủ đề "Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An - 40 năm xây dựng và phát triển", diễn ra từ ngày 20.11 đến 5.12. Nhiều hoạt động đáng chú ý gồm hội thảo quốc gia về đô thị thương cảng Hội An, trưng bày hình ảnh, tư liệu di sản, văn khắc Hán Nôm, chuyên đề "Không gian xưa" và lễ khánh thành dự án tu bổ, tôn tạo di tích Nhà Lao Hội An.

Đặc biệt, Lễ hội Đèn lồng Quốc tế Hội An với chủ đề "Hội An - Sắc màu Di sản" dự kiến diễn ra từ ngày 3 - 6.12 tại Quảng trường sông Hoài, Vườn tượng An Hội, dọc sông Hoài và các tuyến đường trong khu phố cổ. Lễ hội có nhiều hoạt động như không gian sắp đặt nghệ thuật đèn lồng, trải nghiệm chế tác đèn lồng, triển lãm "Đèn lồng và Nghệ thuật tái sinh", chương trình biểu diễn "Sắc màu di sản" và hoạt động "Minh đăng dạ hành".

Không khí lễ hội cuối năm còn được bổ sung bằng Christmas Market - Chợ phiên Giáng sinh, dự kiến diễn ra từ ngày 4 - 6.12 tại Ariyana Đà Nẵng. Với hơn 80 gian hàng, sự kiện giới thiệu sản phẩm thủ công, quà tặng, đồ trang trí Giáng sinh, ẩm thực Á - Âu cùng các tiết mục nghệ thuật theo chủ đề Giáng sinh.

Mở rộng kết nối hàng không và ưu đãi dịch vụ

Khép lại năm 2026 và chào đón năm mới 2027, Đà Nẵng dự kiến tổ chức Lễ hội Chào năm mới từ ngày 30.12.2026 đến 3.1.2027 tại phố đi bộ Bạch Đằng, các không gian cảnh quan hai bờ cầu Rồng và một số địa điểm thuộc các phường Hội An, Hội An Đông, Quảng Phú, Bàn Thạch, Tam Kỳ, Hương Trà… Các hoạt động nổi bật gồm không gian Đà Nẵng cùng thế giới đón năm mới, không gian ẩm thực, chương trình "Đà Nẵng - Chạm thời khắc 0h00", các điểm check-in, giải chạy "Thắp sáng sông Hàn" và chương trình biểu diễn nghệ thuật.

Chương trình Countdown chào năm mới 2027 dự kiến diễn ra ngày 31.12 tại Công viên Biển Đông, Quảng trường Tam Thanh và Quảng trường Tây Giang. Ngày 1.1.2027, Da Nang Concert dự kiến được tổ chức tại Bảo tàng Đà Nẵng, mở đầu năm mới bằng điểm hẹn nghệ thuật với sự tham gia của nhiều ca sĩ, nghệ sĩ.

Cùng với chuỗi sự kiện, Đà Nẵng tiếp tục mở rộng kết nối hàng không nhằm tạo thuận lợi cho du khách trong nước và quốc tế. Trong quý IV.2026, tổng số chuyến bay đến thành phố ước đạt 12.200 chuyến, với khoảng 2,1 triệu lượt hành khách, tăng lần lượt 3,94% và 11,3% so với cùng kỳ năm 2025.

Mạng lưới đường bay quốc tế dự kiến được bổ sung, khôi phục với các chặng Singapore - Đà Nẵng từ ngày 17.11; Bangkok - Đà Nẵng từ ngày 1.12; Osaka (Nhật Bản), Jakarta (Indonesia) - Đà Nẵng từ ngày 20.12. Ngoài ra, các chuyến bay thuê chuyến từ Malaysia, Philippines, Hồng Kông (Trung Quốc) và Đài Loan (Trung Quốc) cũng góp phần mở rộng khả năng tiếp cận điểm đến.

Ở nhóm dịch vụ lưu trú, vui chơi và tham quan, nhiều doanh nghiệp cũng xây dựng các gói kích cầu kết hợp vé máy bay, khách sạn, ẩm thực, vé tham quan và trải nghiệm ưu đãi. Một số đơn vị có chương trình được công bố gồm Sun World Ba Na Hills, VinWonders Nam Hội An, Vinpearl Resort & Golf Nam Hội An, Mikazuki Water Park 365, Công viên Suối khoáng nóng Núi Thần Tài và Đảo Ký ức Hội An…

Với chuỗi hoạt động văn hóa, di sản, nghệ thuật và lễ hội kéo dài từ cuối tháng 10.2026 đến đầu tháng 1.2027, cùng việc mở rộng đường bay và đa dạng hóa sản phẩm dịch vụ, Đà Nẵng kỳ vọng tạo thêm sức hút cho mùa du lịch cuối năm, mang đến nhiều lựa chọn trải nghiệm cho người dân và du khách. ■

Lễ hội Đèn lồng Quốc tế Hội An diễn ra ở khu vực phố cổ Hội An

Nhà nước giữ vai trò kiến tạo

Nhà nước, ở đây chủ yếu là cơ quan quản lý, trước hết và quan trọng nhất là chuyển mạnh từ tư duy quản lý sang tư duy kiến tạo và năng lực biết kết hợp nhuần nhuyễn, linh hoạt, có nguyên tắc hai phương thức tư duy này trong hoạt động thực tiễn đối với chức năng xây dựng và phát triển nguồn nhân lực văn hóa. Không nên dừng lại ở các văn bản quản lý nhà trường theo tư duy cũ mà rất cần những định hướng cụ thể, hướng dẫn phù hợp để nhà trường tiếp nhận và triển khai thực hiện nhiệm vụ đào tạo và liên kết đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng kết quả đào tạo. Một văn bản định hướng xây dựng mô hình tổng hợp gắn kết ba chủ thể là khung pháp lý để ba chủ thể cùng phối hợp thực hiện. Đó là chức năng kiến tạo của nhà nước.

Phải chăng, lâu nay, chúng ta chưa có khung pháp lý này. Một ví dụ cụ thể: Ở các trường đào tạo nhân lực văn hóa - xã hội của nhiều nước phát triển, cơ quan quản lý nhà nước xác định rõ trong chương trình đào tạo nhất thiết phải có phần thực tập, không phải là "ngoại khóa", mà là phần cứng mà nhà trường phải thực hiện thông qua liên kết với đơn vị sáng tạo văn hóa hay doanh nghiệp. Sinh viên phải chủ động và thực hiện nghiêm túc như các giờ học có kiểm tra, báo cáo kết quả thực tập và được đánh giá chính thức, chính quy. Không có nó, sinh viên không được lên lớp và thậm chí, không đủ điều kiện tốt nghiệp. Doanh nghiệp tiếp nhận việc thực tập như một trách nhiệm xã hội và tham gia đánh giá kết quả thực tập của sinh viên như một thành tố của đào tạo. Ở ta, có lẽ, nhiệm vụ đó còn rơi vào hình thức, vì thế, chất lượng đào tạo bị hạn chế, vì thiếu năng lực thực hành.

Những chính sách, chế độ, quy định cho phương thức đào tạo trên chính là kết quả kiến tạo của nhà nước góp phần rất quan trọng trong việc gắn kết giữa nhà trường và doanh nghiệp.

Đối với đào tạo nguồn nhân lực văn hóa, từ "doanh nghiệp" (một trong ba chủ thể) là đúng, song chưa đủ. Các doanh nghiệp sản xuất, dịch vụ văn hóa ngày càng phát triển ở nước ta như các hãng phim, các hãng du lịch, các nhà sách, kinh doanh văn hóa phẩm, các trung tâm tổ chức sự kiện văn hóa - nghệ thuật... Song, ở nước ta, do tính đặc thù chính trị - xã hội, có những đơn vị không thuộc doanh nghiệp, nhưng lại có thể là môi trường trực tiếp góp phần đào tạo nguồn nhân lực văn hóa, đó là các cơ quan quản lý văn hóa, các bảo tàng, thư viện, một số đoàn nghệ thuật, cơ quan báo chí, truyền thông, xuất bản...

Đứng ở góc độ gắn kết các chủ thể để phát triển nguồn nhân lực văn hóa, các đơn vị, doanh nghiệp trên hoàn toàn có thể thực hiện tốt các phần việc rất quan

Gắn kết nhà nước - nhà trường - doanh nghiệp để nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực văn hóa

● GS.TS ĐINH XUÂN DŨNG

Mối quan hệ gắn kết giữa ba chủ thể Nhà nước - Nhà trường - Doanh nghiệp trong việc nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực văn hóa có rất nhiều vấn đề cần lý giải, từ đó tạo ra được tác động tương hỗ, đồng bộ và đó chính là mô hình tổng hợp của sự gắn kết ba chủ thể, trở thành quy ước mang tính ổn định được vận hành trong thực tiễn. Làm được điều đó, chúng ta sẽ bỏ lại phía sau các cách làm tuỳ hứng, nhất thời, tùy thuộc vào "sáng kiến" hay "gu" của người lãnh đạo. Để tạo được mô hình trên, cả ba chủ thể trong quan hệ gắn kết này đều cần tự thay đổi, tự đổi mới.

trọng như: Đề xuất nhu cầu cần có về nhân lực văn hóa cho lĩnh vực của mình, môi trường thực tập nghề nghiệp rất thực tiễn và đa dạng; có thể thực hiện phương thức đào tạo theo địa chỉ và cao hơn, có khả năng gợi mở cho nhà trường về chương trình, nội dung đào tạo qua sự trải nghiệm, hoạt động thực tiễn gắn với nhu cầu xã hội và kinh tế thị trường.

Từ thực tiễn cho thấy, ở nhiều cơ sở đào tạo văn hóa - nghệ thuật hiện nay, sự gắn kết giữa ba chủ thể còn mang tính hình thức, phụ thuộc phần lớn vào mối quan hệ cá nhân giữa lãnh đạo nhà trường với lãnh đạo doanh nghiệp, cơ quan quản lý, chưa trở thành một cơ chế ổn định, có tính chế định. Khi thay đổi nhân sự lãnh đạo, sự gắn kết ấy rất dễ đứt gãy, gián đoạn, kéo theo hệ luỵ trực tiếp đến chất lượng đào tạo và cơ hội việc làm của sinh viên sau tốt nghiệp. Trong khi đó, kinh nghiệm ở nhiều nước phát triển cho thấy, việc luật hóa trách nhiệm của Nhà nước, nhà trường và doanh nghiệp trong đào tạo nguồn nhân lực đã tạo ra một hành lang pháp lý ổn định, buộc cả ba chủ thể thực hiện nghĩa vụ của mình thường xuyên, có trách nhiệm giải trình rõ ràng. Vì vậy, việc xây dựng mô hình gắn kết ba chủ thể ở nước ta không thể chỉ dừng lại ở các văn bản mang tính khuyến khích, vận động mà cần tiến tới những quy định có tính bắt buộc, đi kèm cơ chế giám sát, đánh giá độc lập, để sự gắn kết ấy thực sự trở thành động lực bền vững, lâu dài cho việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực văn hóa.

Vai trò chủ động, sáng tạo của nhà trường

Trên đây đã đề cập đến hai chủ thể: Nhà nước và doanh nghiệp trong việc gắn kết phục vụ cho nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực văn hóa. "Dư địa" cho sự gắn kết là rất lớn và đa dạng. Vậy vai trò của nhà trường ở đâu? Đó là sự chủ động và sáng tạo. Thiếu nó, không thể biến tiềm năng trên thành hiện thực cụ thể, thành một nội dung đào tạo của nhà trường.

Gần đây, người ta hay nói đến "nhà trường chỉ giảng cái gì mà xã hội cần thay thế cho cái gì mà nhà trường có"! Tôi có chút băn khoăn về luận đề này. Một trường đại học lớn, ví dụ như Đại học Văn hóa Hà Nội, luôn có một tài sản tri thức lớn làm nên giá trị khoa học, danh tiếng và "thương hiệu" của mình. Tài sản tinh thần đó lại luôn được bổ sung và làm mới để có cái mà xã hội cần. Có nghĩa là, nhà trường phải dạy cái mà nhà trường đã tích lũy được từ nhiều năm và cả cái đã được làm mới, bổ sung mà xã hội cần. Có lẽ, không thể thiếu hoặc loại bỏ một trong hai cái đó.

Tạo cho được mối liên kết, gắn bó thực sự giữa nhà trường (và cả các khoa) với các đối tác trong chủ thể thứ ba (doanh nghiệp) là cơ sở để nâng cao chất lượng giáo trình, giáo án, bài giảng không chỉ ở các dẫn chứng để minh họa mà là qua đó, thể hiện khả năng tổng kết thực tiễn, đúc kết lý luận trên các lĩnh vực đào tạo của nhà trường. Thiếu nó, bài giảng rất dễ rơi vào tình trạng "chay" và "cũ". Có lẽ, cần quy chế hóa mối liên kết này để nhà trường thường xuyên gắn với đời sống văn hóa đang vận động khẩn trương và biến đổi sâu sắc.

Cùng với việc liên kết trên, nhà trường là nơi trực tiếp tiếp nhận, nghiên cứu, vận dụng trong đào tạo, giảng dạy các nội dung căn cốt và mới trong các văn kiện, nghị quyết, chính sách của chủ thể thứ nhất (Đảng, Nhà nước) về văn hóa, giáo dục, khoa học... Như vậy, nhìn từ sự gắn kết với hai chủ thể (Nhà nước - Doanh nghiệp), nhà trường sẽ "giàu có" hơn về tri thức rút ra từ thực tiễn và từ đường lối, quan điểm, giúp nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực văn hóa.

Chỉ tiêu đào tạo cũng là một vấn đề hệ trọng đối với một trường đại học. Đối với toàn bộ hệ thống đại học ở nước ta, đây là vấn đề lớn chưa có một hệ thống nghiên cứu để tìm lời giải thỏa đáng, vừa chủ động vừa thích ứng với sự biến động, biến đổi nhanh, mạnh về chính trị, cơ cấu kinh tế, khoa học, kỹ thuật, công nghệ và xã hội - nhân văn, vì vậy, bài viết này chỉ xin dừng lại thử tìm kết quả ở sự gắn kết của ba chủ thể nêu trên.

Chỉ tiêu đào tạo dựa trên dữ liệu được xây dựng khoa học, chính xác. Từ quan hệ gắn kết ba chủ thể, nếu khai thác, nghiên cứu tốt, nhà trường sẽ có cơ hội nắm chắc nhu cầu khách quan về nguồn nhân lực cần có và phải có từ chủ thể Nhà nước và các đơn vị, công ty, doanh nghiệp sáng tạo, sản xuất, biểu diễn, dịch vụ văn hóa, không chỉ ở trung ương mà cả ở các địa phương. Phải chăng, nhà trường cần có một bộ phận nghiên cứu vấn đề này để vừa tiếp nhận sinh viên theo nguyện vọng vừa chủ động mở các kênh đào tạo theo nhu cầu của hai chủ thể. Tôi xin đề xuất bốn phương thức đào tạo như là kết quả của sự gắn kết ba chủ thể: Đào tạo theo địa chỉ; đào tạo văn bằng hai đối với một số chuyên ngành như báo chí, truyền thông, xuất bản, tham mưu và quản lý văn hóa...; bồi dưỡng hay đào tạo lại nhằm đáp ứng đòi hỏi mới đối với một bộ phận cán bộ văn hóa và xây dựng vườn ươm tài năng, khởi nghiệp.

Khi viết bài này, tôi hình dung ra những kết quả mới, có tính đột phá khi thực hiện một cách thực chất, khoa học, khả thi sự gắn kết giữa Nhà nước - Nhà trường - Doanh nghiệp trong phát triển nguồn nhân lực văn hóa đáp ứng yêu cầu của thời kỳ lịch sử mới của đất nước. Công việc "đầy ắp" ở phía trước, cần có một tiến trình vừa khẩn trương vừa hợp lý. Song, đối với vai trò chủ động và sáng tạo của nhà trường, có lẽ cần tập trung tạo dựng cho mình một bệ phóng vững chắc với các nội dung căn cốt như: Tiếp tục đổi mới chương trình, nội dung đào tạo, xây dựng các giáo trình, vươn lên sách giáo khoa vừa có tầm đại học, trên đại học về văn hóa vừa gắn với thực tiễn; tạo điều kiện thuận lợi về tinh thần, vật chất và tổ chức để các thầy cô giáo phát triển về khoa học và nghề nghiệp; tạo bằng được môi trường học tập, hệ sinh thái sáng tạo văn hóa cho thầy và trò, đặc biệt các năng khiếu, tài năng văn hóa; từng bước xây dựng vững chắc, lâu dài kế hoạch gắn kết, liên kết, hợp tác… trở thành phần cứng, ổn định trong nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực văn hóa, những người phát triển toàn diện về chính trị, bản lĩnh, phẩm chất, năng lực, tình yêu văn hóa… được đào tạo ở mái trường đại học. ■

Sinh viên Khoa Di sản văn hóa, trường Đại học Văn hóa TP.HCM trong một chuyến đi thực tế Ảnh: THÙY TRANG

CHUNG KHẢO GIẢI BÁO CHÍ TOÀN QUỐC *VÌ SỰ NGHIỆP PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VIỆT NAM* LẦN THỨ TƯ NĂM 2026:

Báo chí cùng kiến tạo giải pháp phát triển VHTTDL

XUÂN TRƯỜNG - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TR. HUẤN

1.555 tác phẩm dự giải, 108 tác phẩm vào vòng Chung khảo. Những con số ấy cho thấy sức lan tỏa của Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Tư.

Công tác chấm Chung khảo diễn ra nghiêm túc, khẩn trương, theo đúng Quy chế

Đằng sau sự gia tăng về số lượng và chất lượng tác phẩm là những chuyển động đáng chú ý trong cách báo chí tiếp cận câu chuyện của ngành VHTTDL; từ phản ánh thực tiễn đến nhận diện vấn đề và kiến tạo giải pháp.

Ngày 2.11 tại Hà Nội, Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Tư năm 2026 chính thức bước vào vòng Chung khảo. Dự và chủ trì vòng Chung khảo có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng Biên tập Báo *Nhân Dân*, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam, Chủ tịch Hội đồng Chung khảo Lê Quốc Minh. Cùng dự có các thành viên Hội đồng chung khảo Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Tư.

Toàn cảnh vòng chấm Chung khảo

Chất lượng tác phẩm được nâng tầm

Phát biểu tại vòng Chung khảo, nhà báo Lê Quốc Minh cho biết, qua bốn mùa tổ chức, Giải vẫn nhận được sự tham gia của đông đảo tác giả, nhóm tác giả, cơ quan báo chí. Điều đó cho thấy sự quan tâm đặc biệt của đội ngũ những người làm báo, các cơ quan báo chí đối với các lĩnh vực VHTTDL và gia đình; đóng góp vào thành công chung của Giải thưởng.

Theo nhà báo Lê Quốc Minh, các tác phẩm tham dự có phạm vi đề tài rộng, phản ánh khá toàn diện các lĩnh vực VHTTDL và gia đình. Nội dung các tác phẩm vừa bám sát chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, vừa đi sâu phản ánh những vấn đề đặt ra từ thực tiễn đời sống văn hóa, các hoạt động và sự kiện diễn ra trong các lĩnh vực. Đáng chú ý, nhiều tuyến bài, bài viết có cách tiếp cận mang tính gợi mở, cho thấy sự đầu tư nghiêm túc của nhiều cơ quan báo chí cả về chiều sâu nội dung lẫn phương thức thể hiện. Quá trình chấm sơ khảo được triển khai nghiêm túc, khoa học, bảo đảm yêu cầu chuyên môn với sự tham gia của các nhà báo giàu kinh nghiệm, có uy tín. Các tác phẩm được Hội đồng Sơ khảo xem xét, đánh giá kỹ lưỡng trước khi chuyển sang vòng Chung khảo. Tại đây, Hội đồng tiếp tục trao đổi, cân nhắc thận trọng để lựa chọn những tác phẩm thực sự nổi bật về chất lượng.

Tuy nhiên, theo nhà báo Lê Quốc Minh, văn hóa là lĩnh vực có nội hàm rộng, bao quát nhiều mặt của đời sống xã hội. Song, các tác phẩm dự thi vẫn có xu hướng tập trung vào một số mảng đề tài nhất định. Đáng chú ý, những vấn đề thiết thực, gần gũi như gia đình, trẻ em lại có số lượng tác phẩm tham dự khá khiêm tốn. Từ thực tế này, nhà báo Lê Quốc Minh cho rằng, việc khắc phục tình trạng mất cân đối trong cơ cấu tác phẩm cần bắt đầu từ chính các tòa soạn và đội ngũ phóng viên. Đội ngũ những người làm báo cần chủ động mở rộng đề tài, đa dạng hóa thể loại và quan tâm hơn đến những lĩnh vực còn ít được khai thác. Quy chế giải đã quy định rõ việc khuyến khích tác phẩm ở tất cả các thể loại, do đó, sự thay đổi trước hết cần đến từ nhận thức và cách tổ chức tham dự của các đơn vị báo chí.

> *Lễ tổng kết và trao Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Tư dự kiến tổ chức vào 20h ngày 20.11.2026. Sự kiện ý nghĩa thiết thực trong chuỗi hoạt động chào mừng Ngày Văn hóa Việt Nam (24.11), góp phần tôn vinh những đóng góp của báo chí đối với sự nghiệp xây dựng và phát triển văn hóa. Đây cũng là dịp ghi nhận, biểu dương những người làm báo có tác phẩm xuất sắc trong phát hiện, phản ánh và lan tỏa các giá trị văn hóa; khơi dậy tinh thần trách nhiệm, sức sáng tạo của đội ngũ nhà báo phóng viên trong việc đưa văn hóa thấm sâu vào đời sống, trở thành nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh và động lực phát triển cho đất nước.*

Số lượng tác phẩm lớn nhất từ trước đến nay

Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa Việt Nam" lần thứ Tư tiếp tục khẳng định thông điệp: Phát triển văn hóa không chỉ là nhiệm vụ của riêng ngành văn hóa, mà là trách nhiệm chung của toàn xã hội. Trong đó, báo chí giữ vai trò quan trọng trong tuyên truyền, lan tỏa giá trị tốt đẹp của văn hóa dân tộc; phản biện chính sách và thúc đẩy hành động vì sự phát triển văn hóa bền vững của đất nước.

Thông qua việc tôn vinh các tác phẩm báo chí có chất lượng, Giải góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành và toàn xã hội đối với sự nghiệp phát triển văn hóa Việt Nam; khuyến khích đội ngũ người làm báo tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức thể hiện, nâng cao chất lượng tác phẩm, đáp ứng yêu cầu phát triển văn hóa trong giai đoạn mới. Trước đó, trình bày báo cáo công tác chấm Vòng sơ khảo, Trưởng ban Nghiệp vụ và Truyền thông (Hội Nhà báo Việt Nam) Trần Thái Sơn cho biết, tính đến hết ngày 15.9 (theo dấu bưu điện), Ban Thư ký - Tổng hợp Giải đã nhận được 1.555 tác phẩm tham dự. Đây là số lượng tác phẩm lớn nhất kể từ khi Giải được tổ chức, cho thấy sự quan tâm, hưởng ứng ngày càng rộng rãi của các cơ quan báo chí, phóng viên, nhà báo và hội viên Hội Nhà báo Việt Nam trên cả nước.

Số lượng và chất lượng các tác phẩm dự thi năm nay tiếp tục khẳng định sức hút và vai trò của một giải thưởng báo chí chuyên ngành có ý nghĩa thiết thực đối với sự nghiệp xây dựng, phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Sau khi rà soát, sàng lọc kỹ lưỡng, 1.461 tác phẩm đủ điều kiện vào vòng chấm sơ khảo, gồm: Báo in 397 tác phẩm; báo điện tử 747 tác phẩm; phát thanh 44 tác phẩm; truyền hình 142 tác phẩm và báo ảnh 131 tác phẩm. Trải qua quá trình thẩm định độc lập, thảo luận và chấm chọn nghiêm túc, khách quan, công tâm, Hội đồng Sơ khảo đã lựa chọn 108 tác phẩm nổi bật vào vòng chung khảo. Trong đó, có 25 tác phẩm báo in, 30 tác phẩm báo điện tử, 15 tác phẩm phát thanh, 20 tác phẩm truyền hình và 18 tác phẩm báo ảnh. Kết quả này cho thấy sức lan tỏa ngày càng rộng của Giải, đồng thời phản ánh sự quan tâm, đầu tư của các cơ quan báo chí đối với lĩnh vực VHTTDL, gia đình và các vấn đề liên quan đến đời sống văn hóa đương đại. Nhiều tác phẩm có chiều sâu, gắn văn hóa với yêu cầu phát triển trong kỷ nguyên mới

Theo đánh giá của Hội đồng sơ khảo, các tác phẩm dự thi năm 2026 đa dạng về đề tài, có chất lượng chuyên môn tốt, quy tụ sự tham gia của nhiều cơ quan báo chí Trung ương và địa phương. Nội dung bám sát những vấn đề lớn của đời sống VHTTDL và gia đình. Nổi bật là phát triển công nghiệp văn hóa, kinh tế sáng tạo; bảo tồn và phát huy giá trị di sản; chuyển đổi số, chủ quyền văn hóa số, bản quyền; bảo

vệ trẻ em trên môi trường mạng; xây dựng hệ giá trị con người, gia đình Việt Nam và bảo đảm an ninh văn hóa. Đáng chú ý, nhiều tác phẩm đã chuyển từ cách tiếp cận thiên về phản ánh, giới thiệu hoạt động và thành tựu sang phân tích những vấn đề mang tính chiến lược, nhận diện điểm nghẽn về cơ chế, chính sách, nguồn lực và đề xuất giải pháp nhằm phát huy giá trị văn hóa trong phát triển kinh tế, xã hội. Các tác phẩm báo điện tử tiếp tục chiếm ưu thế về số lượng, cho thấy xu hướng phát triển mạnh của loại hình báo chí này trong tuyên truyền về lĩnh vực văn hóa.

Kết quả vòng chấm Sơ khảo tiếp tục cho thấy báo chí không chỉ là lực lượng phản ánh đời sống văn hóa mà còn góp phần định hướng nhận thức, thúc đẩy hành động xã hội, bảo vệ các giá trị tốt đẹp, phát hiện những mô hình hiệu quả và kiến tạo động lực mới cho phát triển văn hóa Việt Nam. Cũng tại lễ khai mạc vòng chấm Chung khảo, các tiểu ban Hội đồng Sơ khảo đề xuất BTC nên có những biện pháp cụ thể nhằm khuyến khích đội ngũ phóng viên, nhà báo sáng tạo các tác phẩm chủ đề về gia đình, trẻ em và thể thao nhiều hơn nữa nhằm cân đối lĩnh vực văn hóa với các lĩnh vực còn lại để Giải phản ánh đầy đủ, toàn diện các lĩnh vực của ngành. Bên cạnh các đề tài di sản và văn hóa truyền thống, cần quan tâm hơn đến các vấn đề mới như kinh tế sáng tạo, thị trường văn hóa, bảo vệ quyền tác giả, văn hóa ứng xử trên không gian mạng, tác động của trí tuệ nhân tạo, phát triển thể thao quần chúng và xây dựng hệ giá trị gia đình trong đời sống hiện đại.

Bên cạnh đó, các cơ quan báo chí quan tâm nâng cao chất lượng tuyển chọn các tác phẩm tham dự Giải, bảo đảm tác phẩm đúng chủ đề, đáp ứng đúng các tiêu chí của giải; tránh việc lấy số lượng tác phẩm dự thi thay thế cho chất lượng và giá trị của báo chí truyền thông trong lĩnh vực này. Ngoài ra, xem xét, đầu tư thêm cho việc số hóa tác phẩm và đưa lên cơ sở dữ liệu tập trung, sử dụng phần mềm chấm giải báo chí để công tác chấm giải được thuận tiện hơn. ■

"Nhiều tuyến bài, bài viết có cách tiếp cận mang tính gợi mở, cho thấy sự đầu tư nghiêm túc của nhiều cơ quan báo chí cả về chiều sâu nội dung lẫn phương thức thể hiện. Quá trình chấm sơ khảo được triển khai nghiêm túc, khoa học, bảo đảm yêu cầu chuyên môn với sự tham gia của các nhà báo giàu kinh nghiệm, có uy tín. Các tác phẩm được Hội đồng Sơ khảo xem xét, đánh giá kỹ lưỡng trước khi chuyển sang vòng Chung khảo."

(Tổng Biên tập Báo *Nhân Dân*, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam, Chủ tịch Hội đồng Chung khảo LÊ QUỐC MINH)

Chuẩn bị chu đáo Festival Bảo tồn và Phát triển làng nghề toàn cầu lần thứ nhất

Sáng qua 3.11, Phó Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Bùi Duy Cường chủ trì cuộc họp rà soát công tác chuẩn bị cho Festival Bảo tồn và Phát triển làng nghề toàn cầu lần thứ nhất năm 2026. Thông tin tại cuộc họp, Phó Giám đốc Sở NN&MT Hà Nội Nguyễn Đình Hoa cho biết, Festival Bảo tồn và Phát triển làng nghề toàn cầu lần thứ nhất năm 2026 có quy mô diện tích 10.000m², được thiết kế thành 10 không gian chuyên đề (trưng bày Việt Nam, quốc tế, chuyển đổi số, Net-Zero...) và khu thương mại kết nối giao thương.

Tại Festival lần đầu tổ chức tại thủ đô Hà Nội sẽ có một số hoạt động chính gồm: Hội thi sản phẩm thủ công châu Á - Thái Bình Dương; Tour trải nghiệm: Quảng bá du lịch làng nghề Hà Nội; Trình diễn thời trang thủ công và các đêm văn nghệ. Cũng theo ông Hoa, hiện nay Sở NN&MT Hà Nội đã thống nhất với Trung tâm Hoàng thành Thăng Long về địa điểm; hoàn thành thiết kế tổng thể phục vụ lựa chọn nhà thầu thi công, dàn dựng sân khấu… Tại cuộc họp, Phó Cục trưởng Cục Kinh tế Hợp tác và Phát triển nông thôn (Bộ NN&MT) Nguyễn Thị Hoàng Yến cho biết, đơn vị đã thông tin đến các tổ chức quốc tế, các Bộ ngành, các tỉnh, thành phố nội dung Festival để mời tham dự.

Đến nay, qua thống kê có gần 60 quốc gia và vùng lãnh thổ, đăng ký 166 gian hàng quốc tế. Ngoài ra, đã có 24/34 tỉnh, thành phố đăng ký tham gia gian hàng tại Festival Bảo tồn và Phát triển làng nghề toàn cầu lần thứ nhất năm 2026. Phát biểu chỉ đạo cuộc họp, Phó Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Bùi Duy Cường yêu cầu Sở NN&MT tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Cục Kinh tế Hợp tác và Phát triển nông thôn để hoàn thiện kịch bản chi tiết chương trình; tổ chức thi công, hoàn tất các hạng mục phục vụ Festival.

Phó Chủ tịch UBND thành phố Bùi Duy Cường lưu ý chương trình khai mạc Festival phải bảo đảm trang trọng, ngắn gọn nhưng đầy đủ nội dung. Chương trình nghệ thuật cần được đầu tư công phu, có chọn lọc, làm nổi bật nét văn hóa đặc trưng của thủ đô Hà Nội văn hiến, văn minh. Phó Chủ tịch UBND thành phố Bùi Duy Cường đề nghị Sở NN&MT, Bộ NN&MT đẩy mạnh tuyên truyền cao điểm các hoạt động của Festival Bảo tồn và Phát triển làng nghề toàn cầu lần thứ nhất năm 2026. Sở VHTTDL Hà Nội xây dựng kế hoạch, đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, quảng bá về các hoạt động của Festival. Công an thành phố lên phương án kiểm soát an ninh, trật tự, bảo đảm an toàn tuyệt đối cho người dân, du khách trong nước, quốc tế tham gia Festival.

Nhấn mạnh Festival là sự kiện có ý nghĩa rất quan trọng về giao lưu văn hóa, bảo tồn và phát triển làng nghề, Phó Chủ tịch UBND thành phố đề nghị các Sở, ban, ngành nêu cao tinh thần trách nhiệm, tiếp tục phối hợp chặt chẽ với cơ quan thuộc Bộ NN&MT để bảo đảm tiến độ công tác chuẩn bị cho Festival. **P.V**

Lâm Đồng ra mắt Bộ nhận diện Festival Hoa Đà Lạt lần thứ 11

Sở VHTTDL tỉnh Lâm Đồng vừa có văn bản đề nghị các Sở, ban, ngành, địa phương, cơ quan báo chí và cộng đồng doanh nghiệp triển khai, sử dụng Bộ nhận diện Festival Hoa Đà Lạt lần thứ 11 năm 2026, nhằm tạo sự thống nhất trong công tác truyền thông, quảng bá, góp phần lan tỏa hình ảnh lễ hội đến đông đảo người dân và du khách.

Theo đó, các cơ quan, đơn vị, địa phương và doanh nghiệp trên địa bàn chủ động khai thác, sử dụng bộ nhận diện trong các hoạt động thông tin, tuyên truyền và quảng bá Festival Hoa sắp tới. Việc sử dụng phải bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ về hình ảnh, đúng quy cách, phù hợp với mục đích, chức năng, nhiệm vụ và điều kiện thực tế của từng đơn vị. Sở VHTTDL tỉnh cũng đề nghị các đơn vị tăng cường đăng tải, chia sẻ bộ nhận diện trên các trang thông tin điện tử, nền tảng mạng xã hội và kênh truyền thông số. Đồng thời, lồng ghép hình ảnh nhận diện trong các hoạt động cổ động trực quan như màn hình LED, pa nô, áp phích, ấn phẩm quảng bá và các hình thức truyền thông phù hợp khác.

Việc triển khai đồng bộ Bộ nhận diện không chỉ góp phần nâng cao hiệu quả truyền thông cho Festival Hoa Đà Lạt mà còn hướng đến xây dựng hình ảnh lễ hội chuyên nghiệp, thống nhất, có sức lan tỏa rộng rãi. Qua đó, giới thiệu những giá trị nổi bật về văn hóa, cảnh quan thiên nhiên, con người và các sản phẩm đặc trưng của tỉnh Lâm Đồng đến du khách trong nước và quốc tế.

Một trong số những hình ảnh trong Bộ nhận diện Festival Hoa Đà Lạt lần thứ 11 - năm 2026

Theo kế hoạch, Festival Hoa Đà Lạt lần thứ 11 năm 2026 có chủ đề: "Đà Lạt - Bản giao hòa của sắc hoa và âm nhạc" gồm 11 chương trình chính và 25 chương trình hưởng ứng, với các hoạt động trọng tâm diễn ra trong tháng 12 tại khu vực Đà Lạt. Nhằm chuẩn bị tốt nhất cho sự kiện, hiện nay các công tác chuẩn bị cho kỳ lễ hội sắp tới đang được tỉnh Lâm Đồng khẩn trương triển khai.

THÀNH KHIÊM

Đề xuất xây dựng mái che vỉa hè phố đi bộ ở Huế với kinh phí gần 40 tỉ đồng

Ngày 3.11, UBND phường Thuận Hóa cho biết đã xây dựng kế hoạch triển khai hệ thống mái che trên các tuyến phố đi bộ Chu Văn An - Võ Thị Sáu - Phạm Ngũ Lão (hay còn gọi phố Tây). Đây cũng là nội dung được lãnh đạo UBND TP Huế thống nhất và chỉ đạo để nhằm khắc phục ảnh hưởng của thời tiết, nâng cao khả năng khai thác không gian công cộng, phát triển dịch vụ du lịch và kinh tế đêm. Dự án có mức đầu tư gần 40 tỉ đồng, được thực hiện trong vòng 3 năm, thi công theo hình thức cuốn chiếu.

Theo phương án đề xuất, sẽ lắp mái che với tổng chiều dài khoảng 1.920m, bố trí trên vỉa hè rộng 2,5m dọc các tuyến phố đi bộ ở khu vực phố Tây, một đoạn đường Nguyễn Công Trứ và kết nối với tuyến đi bộ ven sông Như Ý. Tại đầu đường Võ Thị Sáu, sẽ xây dựng mái che diện tích khoảng 300m² làm điểm đón khách; ngoài ra còn có năm cổng chào tại các đầu tuyến đường và lối vào các khách sạn. Hệ thống mái che dự kiến sử dụng kết cấu móng bê tông cốt thép, trụ thép, kèo thép hình và mái kính cường lực; đồng thời, trồng cây xanh leo tại chân các cột, lắp đặt hệ thống chiếu sáng trang trí và lắp khoảng 20 bộ camera nhận diện khuôn mặt.

Phường Thuận Hóa cho biết, Huế có mùa mưa kéo dài, ảnh hưởng đến hoạt động thương mại, dịch vụ và du lịch ngoài trời. Công trình mái che ở khu vực phố đi bộ Chu Văn An - Võ Thị Sáu - Phạm Ngũ Lão sẽ góp phần điều kiện để người dân và du khách sử dụng không gian phố đi bộ thuận tiện hơn khi thời tiết bất lợi, đồng thời hỗ trợ mở rộng thời gian hoạt động của các tuyến phố, phát triển dịch vụ về đêm.

Theo đánh giá sơ bộ, đây là dự án thuộc nhóm đầu tư công phục vụ lợi ích cộng đồng, không đặt mục tiêu kinh doanh trực tiếp. Hiệu quả kinh tế - xã hội chủ yếu được xác định thông qua khả năng thúc đẩy du lịch, thương mại, ẩm thực, mua sắm và các dịch vụ liên quan; đồng thời tạo điều kiện tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật và sự kiện quy mô nhỏ, vừa. Khu vực thực hiện dự án là vỉa hè công cộng, theo phương án không phát sinh chi phí bồi thường, giải phóng mặt bằng.

S.THÙY

THANH ÂM VIỆT NAM. GIAI ĐIỆU CUỘC SỐNG:

Dạy câu hô, giữ cuộc chơi

● **KHÁNH CHI**

Làm thế nào để người chưa biết Bài chòi có thể nhận diện quân bài, tập hô câu thai và tham gia một hội chơi? Từ những câu hô, làn điệu và kinh nghiệm diễn xướng của nghệ nhân, dự án học liệu điện tử Bài chòi Hội An đang xây dựng 36 video hướng dẫn, giúp giáo viên, học sinh và người yêu thích di sản học và thực hành.

Nghệ nhân Nguyễn Văn Quý (Dương Quý) thị phạm trong quá trình ghi hình học liệu điện tử Bài chòi Hội An

Trong những thước phim ghi hình, người hướng dẫn vừa đệm đàn vừa cất giọng hô thai. Ở cảnh khác, máy quay ghi cận những quân bài, ống xóc và động tác dẫn dắt hội chơi. Nghệ nhân Nguyễn Văn Quý (nghệ danh Dương Quý) là một trong những người tham gia thị phạm. Kinh nghiệm được các nghệ nhân tích lũy qua nhiều năm diễn xướng nay được ghi lại, sắp xếp thành từng bài học để người mới làm quen với Bài chòi có thể xem, nghe và tập theo.

Từ tư liệu diễn xướng đến bài học

Dự án *Bộ học liệu điện tử truyền dạy nghệ thuật Bài chòi Hội An* đang được triển khai tại Hội An trong khuôn khổ hợp tác với Văn phòng UNESCO tại Hà Nội. Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An đảm nhiệm chuyên môn; Công ty TNHH MTV Cuộc Sống Hội An (Hoianlife) phối hợp nghiên cứu, biên soạn và sản xuất. Mục tiêu là xây dựng học liệu để giáo viên sử dụng trong giảng dạy, người mới có thể tập theo và các câu lạc bộ tổ chức thực hành.

Bà Ngô Phương Thảo, cố vấn chiến lược Hoianlife, Giám đốc sản xuất dự án cho biết, thay vì thực hiện một phim tư liệu dài, nhóm xây dựng 8 mô đun với 36 video, dự kiến gồm 35 video bài học và một video tổng quan. Nội dung trải từ lịch sử Bài chòi, nhận diện quân bài, luật chơi, nhạc cụ, làn điệu, câu hô đến kỹ năng diễn xướng, tổ chức hội chơi và trao truyền di sản. Mỗi video tập trung vào một nội dung để người dạy dễ lựa chọn, người học thuận tiện xem lại và luyện tập. Việc chia nhỏ thành từng bài học xuất phát từ nhu cầu thực hành, chứ không chỉ để thuận tiện cho việc dựng phim. Người mới có thể bắt đầu từ cách nhận diện quân bài; người đã quen nhịp tìm hiểu cách lấy hơi, nhả chữ, luyến láy của nghệ nhân; các nhóm thực hành học cách phối hợp giữa anh hiệu, chị hiệu và người chơi.

Theo bà Thảo, khó nhất là "cách chuyển hóa tri thức của nghệ nhân thành tri thức có thể học được". Bởi nhiều kinh nghiệm diễn xướng chưa từng được ghi chép thành văn bản. Cách giữ nhịp, ứng biến trước người chơi hay tạo không khí cho hội Bài chòi chủ yếu được tích lũy qua nhiều năm thực hành. Để đưa những kinh nghiệm ấy vào bài học, nhóm phải trải qua các bước khảo cứu, phỏng vấn, ghi hình thị phạm, đối chiếu và biên tập, sao cho người mới dễ tiếp thu mà không làm mất nét riêng của nghệ thuật dân gian.

Công việc này đòi hỏi sự thận trọng về chuyên môn. Dự án tham khảo tư liệu nghiên cứu, ý kiến nghệ nhân, người thực hành tại Hội An, thành viên các câu lạc bộ cùng phản hồi của giáo viên, học sinh. Với những câu hô có dị bản, nhóm xác định rõ người cung cấp, hoàn cảnh và phạm vi thực hành, tránh đồng nhất một cách thể hiện riêng thành quy chuẩn chung. Không chỉ câu chữ, nhịp điệu, phát âm, sắc thái luyến láy và cách phối hợp với nhạc công cũng được đối chiếu qua tư liệu gốc và phần thị phạm của nghệ nhân. Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An cùng các chuyên gia, người thực hành tham gia rà soát để bảo đảm tính chính xác.

Từ quá trình xây dựng học liệu, nhóm nhận thấy ghi hình một tiết mục hoàn chỉnh chưa đủ để người xem học theo. Nhà nghiên cứu Trần Văn An đề xuất giới thiệu nhạc cụ, không gian tổ chức trước phần thị phạm. Nhóm chuyên môn cũng lưu ý nghệ nhân hô chậm, tách câu, dành khoảng dừng để người học nghe, bắt nhịp và thử đáp. Những điều chỉnh ấy giúp các đoạn ghi hình trở thành bài hướng dẫn có thể sử dụng trong lớp học và sinh hoạt cộng đồng.

Từ màn hình đến hội chơi

Để đưa học liệu vào trường học, nhóm thực hiện đề xuất cách tổ chức một tiết học 45 phút về quân bài và luật chơi. Giáo viên dành 5 phút gợi chuyện, 5 phút cho học sinh xem video, 10 phút nhận diện quân bài qua hình ảnh, vật mẫu, 20 phút chia nhóm chơi thử, luân phiên nhận vai và 5 phút trao đổi, nhận xét. Với câu hô hay làn điệu, học sinh được nghe mẫu, luyện từng đoạn, tập theo nhóm rồi thử thể hiện trước lớp. Đây là phương án minh họa để giáo viên điều chỉnh theo lứa tuổi, chưa phải kết quả một tiết dạy đã được kiểm chứng thực tế.

Trong tiết học ấy, học sinh chỉ dành khoảng 5 phút xem video, thời gian còn lại chủ yếu để nhận diện quân bài, tập hô và chơi thử. Các em được cầm quân bài, nhận tín hiệu, vỗ nhịp, cất giọng và phối hợp với bạn. Em chưa tự tin hô có thể bắt đầu bằng nhận diện quân bài hay giữ nhịp. Không nhất thiết học sinh nào cũng phải trở thành người biểu diễn, bởi các em có thể tham gia cuộc chơi theo khả năng của mình. Qua thực hành, giáo viên nhận biết em nào còn lúng túng với luật chơi, em nào cần luyện thêm nhịp để hướng dẫn phù hợp.

Dẫu vậy, video không thể thay thế nghệ nhân hay giáo viên. Người học có thể tua lại một câu hô, quan sát cách lấy hơi, nhả chữ, nhưng cách ứng biến trước người chơi, giao tiếp và giữ không khí hội vẫn cần được hướng dẫn trực tiếp. Theo bà Ngô Phương Thảo, học liệu được xây dựng để hỗ trợ người truyền dạy. Những buổi gặp gỡ với nghệ nhân, những lần cùng nhau tập hô và chơi thử vẫn cần thiết khi học Bài chòi.

Hình ảnh quân bài trong quá trình xây dựng video và giáo án điện tử Bài chòi Hội An

Dự án đang xây dựng những gì?

Theo kế hoạch, bộ học liệu gồm 8 mô đun, 36 video (dự kiến 35 video bài học và một video tổng quan), 8 giáo án 45 phút, hình ảnh quân bài, đạo cụ, đồ họa thông tin và kênh giới thiệu học liệu. Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An đảm nhiệm chuyên môn; Hoianlife phối hợp nghiên cứu, biên tập, sản xuất. Dự án đang triển khai, dự kiến công bố ngày 7.12.2026. Các phương án tổ chức lớp học và sử dụng sau bàn giao chưa phải kết quả áp dụng đại trà.

Bên cạnh 36 video, dự án dự kiến có 8 giáo án 45 phút, hình ảnh quân bài, đạo cụ số hóa, đồ họa thông tin và kênh giới thiệu, tra cứu học liệu. Các nội dung được sắp xếp để giáo viên và câu lạc bộ dễ tìm, dễ sử dụng, thuận tiện cập nhật. Trước một buổi sinh hoạt, thành viên câu lạc bộ có thể xem bài hướng dẫn; khi gặp nhau, họ dành nhiều thời gian hơn cho luyện tập và trao đổi với người có kinh nghiệm.

Nhóm thực hiện dự kiến đưa học liệu vào đời sống qua bốn bước: tiếp cận bằng nghe, nhìn và thị phạm; thực hành có hướng dẫn; tham gia hội chơi, câu lạc bộ hoặc hoạt động cộng đồng; sau đó duy trì, phát triển người học và người hướng dẫn. Hiệu quả vì thế không thể chỉ tính bằng lượt xem. Điều cần theo dõi là có bao nhiêu giáo viên sử dụng học liệu, bao nhiêu học sinh thực hành và những hoạt động truyền dạy nào được duy trì. Sau nghiệm thu, bàn giao, đơn vị thực hiện đề xuất có đầu mối lưu trữ tư liệu gốc, cập nhật nội dung và tiếp nhận phản hồi.

Bà Trương Thị Ngọc Cẩm, Phó Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di sản Văn hóa Thế giới Hội An nhấn mạnh yêu cầu lưu giữ tri thức khi nhiều nghệ nhân đã lớn tuổi, đồng thời duy trì môi trường thực hành cho người trẻ tiếp nối. Bởi vậy, điều đáng chờ đợi sau khi bộ học liệu hoàn thành là những câu hô không chỉ được lưu giữ trong các video, mà còn được người trẻ tập theo, cất lên trong những cuộc chơi Bài chòi tại trường học và cộng đồng. ■

Góc nhìn mới về văn học, nghệ thuật TP.HCM

Chuỗi chương trình Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật TP.HCM năm 2026 gồm 4 số, đang phát sóng lúc 21h35 thứ Bảy hằng tuần trên kênh HTV9, do Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật TP.HCM (thuộc Ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM) phối hợp với Đài Phát thanh và Truyền hình TP.HCM (HTV) và Hãng phim Truyền hình TP.HCM (TFS) thực hiện.

Bốn số chương trình lần lượt đề cập các chủ đề: *Số hóa dữ liệu văn hóa, du lịch TP.HCM; Nghệ thuật cải lương, ký ức lịch sử và mã văn hóa dân tộc; Giải mã hình tượng thanh niên trong phim Việt - Soi thực tại, tái tạo tương lai; Nhiếp ảnh cộng đồng - Từ ký ức đô thị đến công nghiệp văn hóa.*

Thông qua trao đổi giữa các nhà nghiên cứu, chuyên gia và văn nghệ sĩ, chương trình làm rõ những vấn đề đặt ra trong sáng tạo, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, nghệ thuật. Nội dung tập trung vào ứng dụng công nghệ số trong lưu giữ, khai thác di sản; sức sống của cải lương trong đời sống đương đại; cách thể hiện hình tượng thanh niên trên màn ảnh Việt và vai trò của nhiếp ảnh cộng đồng trong lưu giữ ký ức đô thị. Qua đó, chương trình góp phần mở rộng diễn đàn lý luận, phê bình, gợi mở hướng tiếp cận di sản và phát triển công nghiệp văn hóa tại TP.HCM.

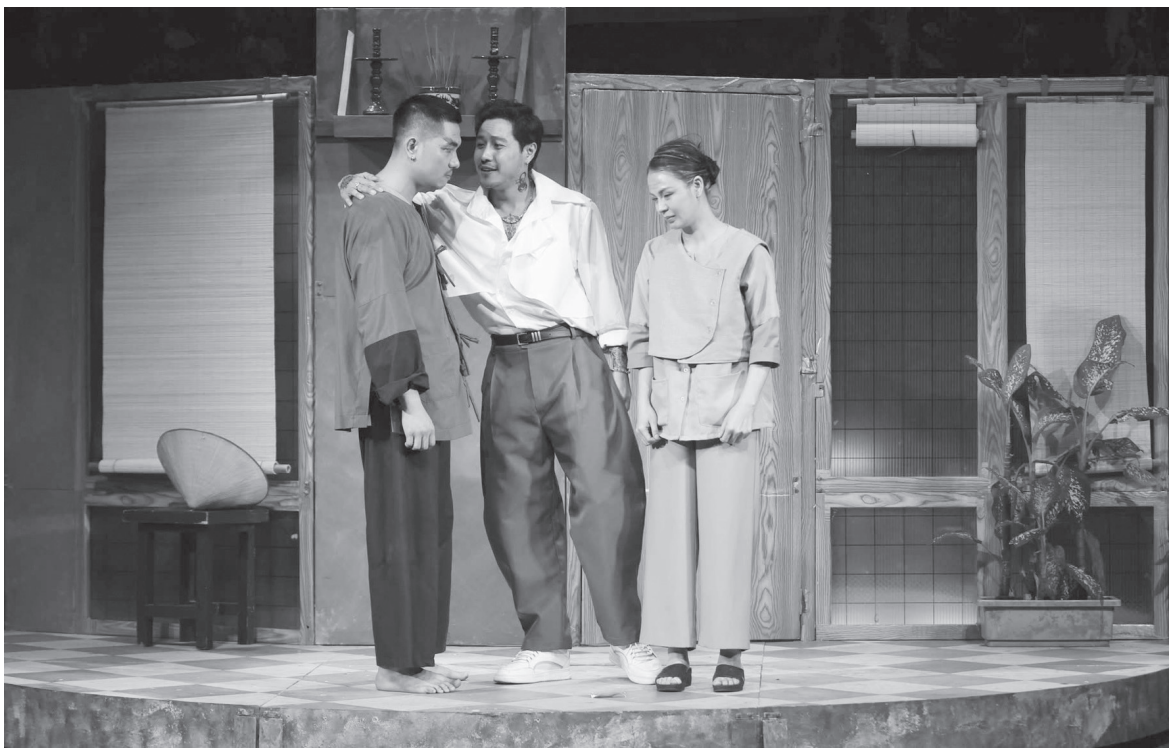
THÙY TRANG

NGÀY VĂN HÓA VIỆT NAM 24.11:

Đưa những câu chuyện Việt đến muôn nhà

● THANH MAI

Hưởng ứng Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11 với thông điệp "Văn hóa soi đường cho quốc dân đi", các đơn vị nghệ thuật thuộc Bộ VHTTDL đồng loạt giới thiệu nhiều tác phẩm đặc sắc, kết hợp đổi mới hình thức biểu diễn, mở rộng không gian sân khấu, giảm giá vé và tổ chức các suất diễn miễn phí. Từ nhà hát đến những không gian sinh hoạt cộng đồng, các chương trình mở thêm cơ hội thưởng thức nghệ thuật, đưa những giá trị văn hóa dân tộc đến gần hơn với công chúng.

Nhiều tác phẩm sân khấu được giới thiệu tới công chúng dịp Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11. Trong ảnh: Vở "Hồn Trương Ba, da hàng thịt"

Từ nhà hát đến không gian sinh hoạt cộng đồng

Trải rộng từ kịch nói, múa rối đến xiếc, các chương trình dịp này mang đến nhiều lựa chọn cho khán giả. Bên cạnh những tác phẩm quen thuộc, các đơn vị chú trọng cách kể chuyện mới, tìm đến những không gian ngoài rạp hát, nhất là nơi trẻ em và người trẻ có thể dễ dàng tiếp cận nghệ thuật. Cách tổ chức hướng đến những người ít có điều kiện tới rạp, để việc thưởng thức không còn bó hẹp trong một số địa điểm biểu diễn truyền thống.

Nhà hát Múa rối Việt Nam giới thiệu hai tác phẩm *Cảm xúc Long Thành* và *Nghêu, Sò, Ốc, Hến* tại 361 Trường Chinh (Hà Nội). Một tác phẩm gợi chuyện đất và người Thăng Long, tác phẩm còn lại mang tiếng cười trào lộng của dân gian, cùng cho thấy sức sống của nghệ thuật múa rối khi chất liệu truyền thống được thể hiện bằng ngôn ngữ sân khấu đặc trưng.

Không chỉ biểu diễn tại nhà hát, đơn vị phối hợp tổ chức các chương trình múa rối nước hằng ngày ở 79 Hàng Trống, với ba suất diễn lúc 16h, 17h15 và 18h30, phục vụ người dân và du khách. Trong hai ngày 19 - 20.11, múa rối nước và múa rối cạn sẽ có mặt tại Vincom Long Biên. Riêng ngày 24.11, chương trình *Hành trình văn hóa* được tổ chức miễn phí cho thiếu nhi tại Thủy Đình Wolfoo World, Aeon Mall Hà Đông. Việc đưa múa rối vào trung tâm thương mại, khu vui chơi mở thêm cơ hội để trẻ nhỏ làm quen với một loại hình nghệ thuật truyền thống trong những không gian gần gũi với đời sống.

Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam lựa chọn ba vở diễn mới dàn dựng trong hai năm 2025-2026, từng thu hút đông đảo khán giả: Hồn *Trương Ba, da hàng thịt; Quân khu Nam Đồng* và *Tuổi thơ dữ dội*. Mỗi tác phẩm mở ra một câu chuyện riêng. *Hồn Trương Ba, da hàng thịt* đặt câu hỏi về khát vọng được sống đúng với bản thân; *Quân khu Nam Đồng* đưa người xem trở lại ký ức tuổi thơ Hà Nội thời chiến; còn *Tuổi thơ dữ dội* kể về lòng dũng cảm, tình đồng đội và lý tưởng sống của những thiếu niên trong khói lửa. Những câu chuyện ấy vẫn có khả năng lay động khán giả hôm nay bởi các vấn đề về nhân cách, tình thân và cách con người đi qua thử thách. Đó là điểm gặp nhau của các tác phẩm: Khán giả tìm thấy trong câu chuyện trên sân khấu những điều gần gũi với cuộc sống và những giá trị đáng gìn giữ.

Trong khi đó, Nhà hát Kịch Việt Nam tổ chức chuỗi biểu diễn từ ngày 21-28.11 tại Rạp Nhà hát Kịch Việt Nam (1 Tràng Tiền), Rạp Đại Nam (89 Phố Huế) và Trung tâm Văn hóa Đống Đa, Hà Nội. Bốn tác phẩm *Mặt nạ người; Nghêu, Sò, Ốc, Hến; Điều còn lại* và *Ảo ảnh* mang những sắc thái khác nhau. Việc bố trí nhiều điểm diễn, kết hợp ưu đãi vé giúp khán giả có thêm lựa chọn, đồng thời mở rộng khả năng tiếp cận kịch nói.

Với nghệ thuật xiếc, Liên đoàn Xiếc Việt Nam mang tới *Lời của Tre* và *Sơn Thần - Thủy Quái*. *Lời của Tre* vừa giành Huy chương Bạc tại Liên hoan Sân khấu Hà Nội mở rộng năm 2026; *Sơn Thần - Thủy Quái* dù mới ra mắt đã liên tục cháy vé. Lấy cảm hứng từ truyện Sơn Tinh - Thủy Tinh, tác phẩm kết hợp kỹ thuật xiếc với công nghệ 3D Mapping và sân khấu nước hiện đại. Câu chuyện dân gian quen thuộc nhờ đó có thêm cách thể hiện sinh động, phù hợp với thị hiếu của khán giả đương đại. Sự kết hợp ấy làm mới trải nghiệm mà vẫn dựa trên chất liệu văn hóa Việt.

Để sân khấu có mặt thường xuyên trong đời sống

Các chương trình hưởng ứng Ngày Văn hóa Việt Nam cho thấy nỗ lực của những đơn vị biểu diễn trong việc tìm kiếm khán giả bằng chất lượng tác phẩm và cách tổ chức linh hoạt. Những suất diễn tại nhà hát, trung tâm thương mại hay khu vui chơi đều hướng tới việc mở rộng cơ hội thưởng thức, từng bước hình thành thói quen đến với sân khấu, nhất là ở lớp công chúng trẻ. Những cuộc gặp gỡ như vậy còn giúp nghệ sĩ hiểu hơn điều khán giả mong đợi. Khi một đứa trẻ lần đầu xem múa rối, hoặc một gia đình có thêm lý do cùng nhau đến rạp, đó cũng là cơ hội để nghệ thuật bước vào nhịp sinh hoạt quen thuộc.

Giám đốc Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam, NSƯT Nguyễn Sĩ Tiến cho biết, Ngày Văn hóa Việt Nam gắn với Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2026 là dịp để Nhà hát phát huy vai trò của sân khấu trong việc lan tỏa giá trị văn hóa, tinh thần và bản sắc dân tộc. Theo ông, mở rộng cơ hội tiếp cận nghệ thuật sẽ góp phần hình thành thói quen thưởng thức thường xuyên trong đời sống người dân, thay vì chỉ tập trung vào các dịp lễ hội, sự kiện đặc biệt.

Đằng sau mỗi vở diễn là quá trình lao động nghiêm túc, từ nghiên cứu kịch bản, tìm tòi cách thể hiện, tập luyện đến hoàn thiện vai diễn. Khán giả đến rạp là sự ghi nhận đối với công sức của nghệ sĩ, đồng thời tạo điều kiện để các đơn vị tiếp tục sáng tạo. Tuy nhiên, giữa nhiều hình thức giải trí hiện nay, sân khấu muốn giữ chân người xem phải có tác phẩm đủ sức hấp dẫn, có chiều sâu tư tưởng, đồng thời biết tìm đường đến với những nhóm công chúng khác nhau. Chính sách vé và địa điểm biểu diễn vì thế không tách rời chất lượng nghệ thuật, mà hỗ trợ để những tác phẩm có giá trị được đón nhận rộng rãi hơn.

Giám đốc Nhà hát Múa rối Việt Nam, NSND Nguyễn Tiến Dũng nhắc lại dấu mốc ngày 24.11.1946, khi Hội nghị Văn hóa toàn quốc lần thứ nhất diễn ra. Cách đây 80 năm, hội nghị góp phần đặt nền móng cho đường lối xây dựng nền văn hóa mới Việt Nam, thể hiện sự quan tâm của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với văn hóa, trí thức và văn nghệ sĩ. Theo ông, Ngày Văn hóa Việt Nam 24.11 là dịp tiếp nối tinh thần ấy, tôn vinh những giá trị được gìn giữ qua lịch sử, khơi dậy niềm tự hào và khát vọng xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện.

Từ những vở diễn được làm mới đến những sân khấu tìm đến khán giả ở nơi họ sinh hoạt, vui chơi, điều đáng mong đợi là công chúng có thêm cơ hội tiếp xúc với nghệ thuật sau ngày 24.11. Bởi một tác phẩm chỉ thực sự sống lâu khi tiếp tục có người đến xem, suy ngẫm, trò chuyện và trở lại với sân khấu. ■

Hơn 500 câu chuyện đẹp từ cuộc thi *Sống rực rỡ*

Cuộc thi sáng tạo nội dung số *Sống rực rỡ*, thuộc khuôn khổ *Vietnam iContent 2026*, vừa khép lại vòng nhận bài với hơn 500 tác phẩm, chia sẻ những câu chuyện về tình cảm gia đình, lòng tử tế, vẻ đẹp quê hương và các giá trị văn hóa trong đời sống.

Là một trong những điểm mới của *Vietnam iContent 2026*, cuộc thi khuyến khích mọi cá nhân trở thành người sáng tạo nội dung, kể câu chuyện của mình thông qua ba hình thức: video, ảnh và bài viết. Các tác phẩm mang đến nhiều góc nhìn gần gũi, từ hành trình vượt qua khó khăn, tình yêu thương trong gia đình đến những việc làm tử tế, góp phần lan tỏa lối sống tích cực trên không gian số.

Theo thống kê của BTC, video chiếm 72,08% tổng số bài dự thi, cho thấy sức hút của hình thức kể chuyện bằng hình ảnh động. TikTok là nền tảng được sử dụng nhiều nhất, chiếm 47,58% tổng lượng bài ghi nhận theo nền tảng.

Sau vòng nhận bài, BTC sẽ rà soát tính hợp lệ, lựa chọn 45 tác phẩm vào chung kết, chia đều cho ba hạng mục. Mỗi hạng mục gồm 5 tác phẩm nổi bật về tương tác, hiệu quả lan tỏa trên các nền tảng số và 10 tác phẩm được đánh giá cao về nội dung, tính sáng tạo, chất lượng nghệ thuật.

NAM ANH

TP.HCM CHUẨN BỊ ĐƯA SÂN KHẤU VÀO HỌC ĐƯỜNG:

1.500 trường học chờ cuộc gặp với nghệ thuật

● THÙY TRANG

TP.HCM đang chuẩn bị đưa nhiều loại hình nghệ thuật đến với học sinh phổ thông trong năm học 2026-2027. Cùng với xây dựng chương trình thật sự phù hợp từng lứa tuổi, Thành phố tập huấn kỹ năng sư phạm cho văn nghệ sĩ, nghệ nhân, hướng tới đưa nghệ thuật trở thành hoạt động giáo dục thường xuyên trong trường học.

Các nghệ sĩ, nghệ nhân và người hoạt động trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật tham gia tập huấn phương pháp truyền thụ nghệ thuật trong học đường Ảnh: QUỐC THANH

Sở VHTT TP.HCM vừa phối hợp với Sở GD&ĐT tổ chức lớp tập huấn "Phương pháp truyền thụ nghệ thuật trong học đường cho văn nghệ sĩ và người hoạt động trên lĩnh vực văn hóa nghệ thuật". Đây là bước chuẩn bị cho chương trình Nghệ thuật học đường năm học 2026-2027, khi nghệ sĩ, nghệ nhân sẽ trực tiếp gặp gỡ, hướng dẫn học sinh tìm hiểu các bộ môn nghệ thuật.

Khi nghệ sĩ học cách đứng lớp

NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM cho biết, đưa nghệ thuật vào trường học không phải hoạt động riêng lẻ, ngắn hạn mà là chủ trương gắn với yêu cầu phát triển văn hóa Việt Nam trong giai đoạn mới, đổi mới giáo dục và xây dựng con người toàn diện.

Là trung tâm lớn về văn hóa, nghệ thuật và giáo dục, TP.HCM có nhiều nhà hát, đơn vị nghệ thuật cùng đội ngũ văn nghệ sĩ, nghệ nhân, chuyên gia giàu kinh nghiệm. "Tuy nhiên, để những giá trị nghệ thuật đến với học sinh thường xuyên, có hệ thống và đạt hiệu quả, việc tổ chức không thể chỉ dừng lại ở đưa một chương trình biểu diễn vào trường học. Điều quan trọng là phải xây dựng nội dung phù hợp, có phương pháp truyền đạt, phân tầng theo từng cấp học và cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa ngành văn hóa, ngành giáo dục, các đơn vị nghệ thuật và nhà trường", NSND Thanh Thúy nhấn mạnh.

Trong năm học 2026-2027, học sinh dự kiến được tiếp xúc trực tiếp với các tác phẩm có giá trị, gặp gỡ nghệ sĩ, nghệ nhân và người làm nghề. Các loại hình được định hướng giới thiệu gồm Hát bội, Cải lương, Đờn ca tài tử, Ca múa nhạc dân tộc, Kịch, Điện ảnh và nghệ thuật đương đại. Thông qua thưởng thức, giao lưu và thực hành, các em có thêm cơ hội nhận biết những giá trị văn hóa, nuôi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ và tình yêu nghệ thuật dân tộc.

Tuy nhiên, cùng một loại hình, cách giới thiệu cho học sinh tiểu học phải khác với học sinh THCS, THPT. Một câu chuyện về nhân vật, một đoạn trích ngắn hay cơ hội thử làm động tác trên sân khấu có thể giúp học sinh nhỏ tuổi dễ tiếp nhận hơn phần thuyết minh dài. Với các em lớn hơn, nghệ sĩ có thể đi sâu vào đặc trưng nghệ thuật, bối cảnh tác phẩm và trao đổi về cách sáng tạo. Sự khác biệt về tâm lý, khả năng tập trung, nhu cầu tìm hiểu đòi hỏi người đứng lớp phải chuẩn bị kỹ hơn cho từng cuộc gặp gỡ.

Đó cũng là lý do lớp tập huấn chú trọng các kỹ năng sư phạm như đặt câu hỏi, kể chuyện, tổ chức giao lưu và hướng dẫn trải nghiệm. Mục đích không phải biến nghệ sĩ thành giáo viên chuyên nghiệp, mà giúp họ truyền đạt kiến thức nghề nghiệp bằng ngôn ngữ gần gũi, dễ hiểu, phù hợp môi trường học đường. Khi học sinh được hỏi, được thử và được trao đổi, buổi biểu diễn mới mở ra cơ hội tìm hiểu nghệ thuật.

Từng bước đưa nghệ thuật đến 1.500 trường phổ thông

Đạo diễn Nguyễn Tấn Kiệt, Trưởng phòng Nghệ thuật, Sở VHTT TP.HCM cho biết, nhiều nhà hát, nhóm nghệ sĩ và cơ sở giáo dục đã tổ chức hoạt động nghệ thuật trong trường học từ trước. Điểm mới là UBND TP.HCM ban hành Kế hoạch số 594/KH-UBND ngày 28.10.2026 về tổ chức hoạt động giới thiệu, tìm hiểu các loại hình nghệ thuật trong hệ thống trường phổ thông năm học 2026-2027, tạo cơ sở phối hợp và triển khai đồng bộ hơn.

Theo thống kê, Thành phố có khoảng 1.500 trường công lập và trường chuyên biệt thuộc ba cấp phổ thông. Đây là phạm vi dự kiến triển khai chương trình trong năm học này. "Nhiệm vụ đặt ra là phải từng bước đưa các hoạt động đến gần 1.500 trường trong năm học này", đạo diễn Nguyễn Tấn Kiệt chia sẻ. Quy mô ấy đặt ra yêu cầu không nhỏ về nội dung, nhân lực và cách tổ chức, bởi mỗi trường có điều kiện cơ sở vật chất và đối tượng học sinh khác nhau.

Theo định hướng, chương trình được xây dựng theo các cấp độ tiếp nhận. Trước hết, học sinh làm quen, nhận diện các loại hình nghệ thuật; sau đó mới tiến tới tìm hiểu sâu, trải nghiệm và tham gia sáng tạo. Các khung kịch bản cơ bản đang được lấy ý kiến chuyên gia, đơn vị nghệ thuật trước khi hoàn thiện. Từ khung chung, từng nhà hát, nhóm nghệ sĩ có thể lựa chọn tiết mục, vận dụng thế mạnh riêng để thiết kế chương trình phù hợp.

Điều được chú trọng là mỗi hoạt động phải có nội dung kiến thức cơ bản, giúp học sinh hiểu về bộ môn mình tiếp cận chứ không chỉ ngồi xem một tiết mục rồi kết thúc. Cách làm này cũng tạo điều kiện để giáo viên kết nối buổi giao lưu nghệ thuật với hoạt động giáo dục của nhà trường, giúp trải nghiệm của học sinh không dừng lại khi nghệ sĩ rời sân khấu.

Nghệ sĩ Nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang biểu diễn, giới thiệu nghệ thuật cải lương và các loại hình văn học, nghệ thuật gắn với nhân vật lịch sử tại Trường THCS Nguyễn Bỉnh Khiêm Ảnh: NSCC

Muốn vậy, đội ngũ trực tiếp thực hiện cần được trang bị phương pháp làm việc với học sinh. Một nghệ sĩ nhiều năm biểu diễn vẫn có thể lúng túng khi giải thích một kỹ thuật khó cho học sinh tiểu học hoặc tổ chức trao đổi với hàng trăm em trong hội trường. Các chuyên đề tập huấn do giảng viên Viện Phim Việt Nam, Trường ĐH KHXH&NV - ĐH Quốc gia TP.HCM, ĐH Trà Vinh và Trường ĐH Văn hóa TP.HCM phụ trách, tập trung hỗ trợ người làm nghệ thuật thích ứng với yêu cầu ấy.

Năm học 2026-2027 được xác định là giai đoạn thí điểm, làm cơ sở để TP.HCM nghiên cứu, hoàn thiện Đề án "Phát triển Nghệ thuật học đường TP.HCM giai đoạn 2026-2035". Về lâu dài, Thành phố hướng tới xây dựng hệ thống nội dung, học liệu theo từng cấp học và hình thành đội ngũ văn nghệ sĩ, nghệ nhân, chuyên gia có kỹ năng hoạt động trong môi trường giáo dục.

Mục tiêu Thành phố đặt ra là phấn đấu 100% cơ sở giáo dục phổ thông thuộc phạm vi quản lý tổ chức cho học sinh tiếp cận hoặc tham gia ít nhất một loại hình nghệ thuật mỗi năm học. Bởi vậy, bên cạnh việc chuẩn bị đội ngũ và chương trình, các đơn vị sẽ cần lắng nghe phản hồi của giáo viên, học sinh, phụ huynh để điều chỉnh nội dung, phương pháp và cách phối hợp. Hiệu quả không chỉ nằm ở số buổi tổ chức hay số trường tham gia, mà còn ở việc học sinh có hiểu thêm, có hứng thú và muốn tiếp tục khám phá nghệ thuật hay không.

Từ những buổi gặp gỡ đầu tiên, chương trình kỳ vọng bồi đắp một thế hệ công chúng biết thưởng thức, trân trọng các giá trị nghệ thuật. Để những cuộc gặp ấy trở thành hoạt động lâu dài của trường học, ngành văn hóa, giáo dục, các đơn vị nghệ thuật và nghệ sĩ sẽ phải cùng kiên trì, bắt đầu từ cách kể một câu chuyện hay giải thích một làn điệu sao cho học sinh muốn lắng nghe. ■

Lần đầu Việt Nam tham gia chấm Giải thưởng Hans Christian Andersen

Hiệp hội Quốc tế về Sách dành cho Thanh thiếu niên (IBBY) vừa công bố Hội đồng giám khảo Giải thưởng Hans Christian Andersen 2028, trong đó có bà Lê Thu Phương Quỳnh, đại diện Việt Nam. Đây là lần đầu tiên Việt Nam và khu vực Đông Nam Á có thành viên trong hội đồng chấm giải thưởng danh giá của văn học thiếu nhi thế giới. Bà Lê Thu Phương Quỳnh có nhiều năm kinh nghiệm trong lĩnh vực xuất bản sách thiếu nhi, phát triển nội dung, biên tập sách tranh và dịch thuật. Bà hiện tham gia đội ngũ toàn cầu về phát triển năng lực đọc viết của tổ chức Room to Read, đồng thời là Tổng biên tập một đơn vị xuất bản tại Việt Nam và cố vấn Lễ hội sách tranh thiếu nhi Việt Nam.

Giải thưởng Hans Christian Andersen do IBBY trao hai năm một lần nhằm tôn vinh một nhà văn và một họa sĩ minh họa còn sống có đóng góp quan trọng, lâu dài cho văn học thiếu nhi. Hội đồng giám khảo năm 2028 gồm 10 chuyên gia đến từ nhiều quốc gia. Dấu mốc này tiếp nối việc Việt Nam lần đầu có hai ứng viên tham gia giải thưởng ở cả hai hạng mục Viết và Minh họa, gồm tác giả Nguyễn Hữu Quỳnh Hương và họa sĩ Tạ Huy Long.

Theo kế hoạch, danh sách ứng viên năm 2028 sẽ được công bố ngày 5.4.2027 tại Hội chợ Sách thiếu nhi Bologna (Ý). Chủ nhân giải thưởng được công bố tháng 4.2028, trước lễ trao giải vào tháng 8.2028 trong khuôn khổ Đại hội IBBY thế giới lần thứ 41 tại Barcelona (Tây Ban Nha). **ANH HUY**

Vợ chồng già làng giữ lửa văn hóa Ca Dong

● ĐỨC HOÀNG

Ở tuổi ngoài 70, vợ chồng già làng Hồ Văn Giác và Đinh Thị Dung ở thôn Long Sơn (xã Trà My, TP Đà Nẵng) vẫn ngày ngày đan gùi, làm nong nia, tham gia những sinh hoạt truyền thống của người Ca Dong. Điều ông bà vui nhất là người con út đang học nghề của cha mẹ, còn lớp trẻ trong làng cũng tìm đến học đánh chiêng, tìm hiểu phong tục, lễ nghi của dân tộc mình.

Trong căn nhà ở thôn Long Sơn, những thanh tre đã chẻ được xếp ngay ngắn bên hiên. Già Hồ Văn Giác đang ngồi chăm chút tạo dáng chiếc gùi; bên cạnh, bà Đinh Thị Dung cũng quen tay với những công việc đã theo mình suốt mấy chục năm. Người chẻ nan, người chuẩn bị nguyên liệu, rồi cùng nhau hoàn thiện những vật dụng bằng mây, tre, nứa.

Sáu người con của ông bà đều được chăm lo học hành, nay đã có công việc ổn định và lập gia đình. Người con út sống cùng cha mẹ, đang học nghề đan lát. Trong ngôi nhà ấy, những chiếc gùi, nong, nia vẫn được làm ra như bao năm trước. Với vợ chồng già Giác, đó là những vật dụng gắn bó với đời sống của người Ca Dong, cũng là nghề ông bà muốn truyền lại cho con cháu.

Vợ chồng già Giác tỉ mỉ thực hiện từng công đoạn làm đồ thủ công truyền thống

Già Hồ Văn Giác nhận bằng khen vì thành tích trong xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc

Nghề của cha mẹ, con cháu tiếp nối

Già Giác học đan lát từ thuở còn trẻ. Thấy những người lớn tuổi trong làng làm, ông quan sát rồi tự học theo. Bà Dung cũng biết đan lát rất sớm. Bao năm qua, công việc ấy trở thành một phần quen thuộc trong cuộc sống hai vợ chồng.

Theo già Giác, để hoàn thành một chiếc gùi phải mất khoảng 5 ngày, từ chọn tre, chẻ nan, vót mây đến đan thành phẩm. Nan tre phải đều, các mối đan khít, phần mây quanh viền được làm đúng kỹ thuật thì chiếc gùi mới chắc, bền và đẹp. Công việc tưởng đơn giản nhưng đòi hỏi sự kiên nhẫn, khéo léo và kinh nghiệm tích lũy qua nhiều năm.

Hai vợ chồng già làm đủ loại vật dụng như gùi, giỏ, nong, nia, mủng và đồ lưu niệm. Ngày trước, chiếc gùi theo bà con lên rẫy, vào rừng; nong, nia, rổ, rá có mặt trong mỗi gia đình, nhất là vào mùa thu hoạch. Những vật dụng ấy gắn với công việc thường ngày và nếp sinh hoạt của người Ca Dong qua nhiều thế hệ. Ngày nay, đồ dùng sản xuất công nghiệp ngày càng phổ biến, người trẻ kiên trì học nghề cũng ít dần. Dẫu vậy, vợ chồng già Giác vẫn đều đặn đan lát, vừa làm đồ dùng trong nhà, vừa bán hoặc mang sản phẩm trưng bày tại các sự kiện văn hóa, du lịch. Thỉnh thoảng, ông bà còn nhận làm theo yêu cầu của khách. Một chiếc gùi có giá khoảng 300.000 đồng, túi xách khoảng 500.000 đồng, những chiếc khay lớn, làm cầu kỳ có thể gần 1 triệu đồng.

Ngay trong gia đình, người con út đang được cha mẹ chỉ bảo từng công đoạn. Ông bà làm mẫu, con quan sát rồi tập làm theo, từ cách chọn tre, vót nan đến những đường đan đầu tiên. Nghề mà già Giác học được từ người đi trước nay lại tiếp tục được truyền cho con theo cách ấy.

Không riêng con cháu trong nhà, ai trong làng muốn học đan lát hay tìm hiểu phong tục, văn hóa truyền thống, ông bà cũng sẵn lòng chia sẻ. Bà Dung ngoài việc cùng chồng làm đồ thủ công còn biết nhiều điệu múa truyền thống, thường tham gia các hoạt động văn hóa ở địa phương. "Vợ chồng tôi sống với những việc này từ nhỏ đến giờ. Còn sức thì còn làm, còn biết gì thì chỉ lại cho con cháu, bà con muốn học. Người già không truyền, người trẻ không học thì sau này nhiều thứ của người Ca Dong mình cũng dễ mất đi", bà Dung chia sẻ.

Từ nếp nhà đến việc làng

Bên cạnh nghề đan lát, già Giác còn am hiểu nhiều phong tục, nghi lễ truyền thống của người Ca Dong. Ông biết đánh trống, đánh chiêng, thổi khèn, hát *ting ting* và một số làn điệu dân ca; đồng thời biết dựng, trang trí cây nêu. Trong các lễ hội, lễ cúng ở địa phương, ông thường cùng những người lớn tuổi thực hiện nghi thức, đọc bài cúng. Gia đình ông từng đứng ra tổ chức lễ ăn trâu huê. Bà Dung cũng thường cùng chồng góp mặt trong các ngày hội, hoạt động văn hóa của làng.

Trước đây, những hiểu biết ấy được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác qua sinh hoạt hằng ngày. Trẻ nhỏ theo cha mẹ, ông bà dự lễ hội, xem người lớn thực hiện nghi thức rồi dần ghi nhớ. Già Giác cho rằng muốn giữ được phong tục thì phải có người tiếp tục thực hành, bởi chỉ kể lại thôi chưa đủ. Vì vậy, ngoài việc truyền nghề cho con cháu, ông còn hướng dẫn thanh niên đánh chiêng, tìm hiểu các nghi lễ truyền thống. Câu lạc bộ cồng chiêng thôn Long Sơn hiện có 26 thành viên thuộc ba thế hệ, tạo điều kiện để người già và người trẻ cùng tham gia sinh hoạt, học hỏi lẫn nhau.

"Những năm gần đây, văn hóa truyền thống của người Ca Dong được quan tâm hơn, các hoạt động văn nghệ, lễ hội cũng được duy trì thường xuyên. Nhờ vậy, lớp trẻ có thêm điều kiện học chiêng, học múa, tìm hiểu phong tục, nghi lễ. Tôi cũng có dịp chỉ lại những gì mình biết. Thấy thanh niên quan tâm hơn đến văn hóa dân tộc mình, tôi rất vui", già Giác chia sẻ.

Bà Nguyễn Thị Nhài, Trưởng thôn Long Sơn cho biết, gia đình già Giác là một trong số ít hộ vẫn duy trì nhiều nếp sinh hoạt truyền thống của người Ca Dong. Điều đáng quý là ông bà không chỉ am hiểu mà còn trực tiếp thực hành và sẵn lòng hướng dẫn người trẻ. "Từ nghề đan lát, đánh chiêng đến những phong tục, nghi lễ truyền thống, điều gì còn biết, còn làm được thì ông bà đều sẵn lòng chỉ lại cho lớp trẻ. Nhờ vậy, người trẻ có thêm cơ hội hiểu hơn về văn hóa dân tộc mình và biết cách tiếp nối những giá trị ấy trong đời sống", bà Nhài nói.

Nhiều năm qua, già Giác còn được bà con tín nhiệm là già làng, người có uy tín trong cộng đồng. Khi địa phương cần tuyên truyền, vận động, ông thường cùng cán bộ đến gặp gỡ từng gia đình, lựa lời giải thích để bà con hiểu và làm theo. Theo ông, muốn vận động người khác thì trước hết gia đình mình phải làm gương.

Vợ chồng ông chăm chỉ làm nương rẫy, phát triển kinh tế vườn, chăn nuôi, rồi đầu tư máy xay gạo để có thêm thu nhập và phục vụ bà con quanh vùng. Sáu người con được cha mẹ chăm lo học hành, trưởng thành cũng là niềm vui của ông bà sau nhiều năm vun vén gia đình.

Năm 2025, già Hồ Văn Giác được Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Quảng Nam tặng bằng khen vì có thành tích trong xây dựng, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. "Mình còn sức thì còn góp việc làng. Việc gì bà con chưa hiểu thì mình giải thích; việc gì làm được thì cùng bà con làm. Mình sống ở đây cả đời rồi, giúp được gì cho làng thì mình giúp", già Giác nói.

Ở tuổi ngoài 70, vợ chồng già Giác vẫn giữ nếp sinh hoạt đã theo mình gần cả cuộc đời. Bên hiên nhà, những chiếc gùi tiếp tục được đan, người con út học thêm từng công đoạn từ cha mẹ. Ngoài làng, tiếng chiêng vẫn vang lên trong những buổi sinh hoạt có cả người già lẫn thanh niên. Những điều ông bà học được từ thế hệ trước đang được trao lại cho con cháu, cho người trẻ trong làng, qua chính những công việc quen thuộc mỗi ngày. ■

Tiếp sức trẻ mồ côi, người khuyết tật vượt khó

Hội Bảo trợ người khuyết tật và trẻ mồ côi TP.HCM vừa tổ chức chương trình trao học bổng, tặng phương tiện đi lại và hỗ trợ sinh kế cho trẻ mồ côi, người khuyết tật và các gia đình có hoàn cảnh khó khăn, với tổng kinh phí hơn 600 triệu đồng.

Theo đó, Hội đã trao 72 suất học bổng cho trẻ mồ côi do ảnh hưởng của đại dịch COVID-19; tặng 20 xe đạp cho học sinh mồ côi có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn và 24 xe lăn cho người khuyết tật. Bên cạnh đó, hai hộ gia đình có người khuyết tật được hỗ trợ vốn phát triển kinh tế, tạo điều kiện tăng thu nhập, ổn định cuộc sống.

Bà Nguyễn Thị Bích Ngọc, Chủ tịch Hội Bảo trợ người khuyết tật và trẻ mồ côi TP.HCM cho biết, những năm qua, Hội duy trì nhiều hoạt động chăm lo cho các đối tượng yếu thế như trao học bổng, hỗ trợ phương tiện đi lại, sinh kế, khám sức khỏe, dạy nghề và thăm hỏi trong các dịp lễ, Tết. Trong đó, việc hỗ trợ học tập cho trẻ mồ côi do đại dịch COVID-19 và giúp người khuyết tật cải thiện điều kiện sinh hoạt luôn được chú trọng.

Nguồn kinh phí chương trình được huy động từ sự chung tay của các tổ chức, cá nhân và nhà hảo tâm, góp phần chia sẻ khó khăn, giúp trẻ em có thêm điều kiện đến trường, người khuyết tật thêm cơ hội hòa nhập và ổn định cuộc sống. **H.HẠNH**

ĐẠI HỘI THỂ THAO TOÀN QUỐC LẦN THỨ X:

Từ những dòng sông hội tụ đến khát vọng vươn mình

● THU SÂM

Lấy cảm hứng từ hình ảnh những dòng sông hội tụ và sức vươn của chàng Phù Đổng trong truyền thuyết dân tộc, Lễ Khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026 được kỳ vọng sẽ mang đến một chương trình nghệ thuật giàu cảm xúc, thể hiện tinh thần đoàn kết, ý chí và khát vọng vươn lên của thể thao Việt Nam. Không chỉ mở đầu cho ngày hội thể thao lớn nhất cả nước, chương trình còn gửi gắm thông điệp về sức mạnh hội tụ, sự tiếp nối truyền thống và niềm tin vào những bước tiến mới của thể thao nước nhà trên đấu trường quốc tế.

Lễ khai mạc Đại hội Thể dục Thể thao TP.HCM để lại nhiều ấn tượng sâu sắc và được xem là bước tập dượt cho lễ khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X
Ảnh: LÊ HOÀNG

Khơi nguồn sức mạnh đoàn kết

Tối 21.11, tại Công viên Bờ sông Sài Gòn, phường An Khánh, TP.HCM, Lễ Khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X sẽ chính thức diễn ra. Với tư duy đổi mới trong tổ chức và dàn dựng, chương trình được xây dựng theo hướng hiện đại, trang trọng, kết hợp hài hòa giữa nghi lễ truyền thống, nghệ thuật và những màn trình diễn thể thao đặc sắc. Theo Ban Tổ chức, chương trình nghệ thuật chào mừng mang hai chủ đề chính là "Những dòng sông hội tụ" và "Vươn vai Phù Đổng". Đây không chỉ là hai phần biểu diễn mang tính nghệ thuật mà còn là những hình tượng giàu ý nghĩa, chuyển tải câu chuyện về truyền thống, sức mạnh đoàn kết và khát vọng phát triển của thể thao Việt Nam trong giai đoạn mới.

Mở đầu bằng hình ảnh những dòng sông hội tụ, chương trình gợi lên hành trình kết nối của các vùng đất, con người trên khắp mọi miền Tổ quốc. Từ những dòng sông mang nặng phù sa, bồi đắp những miền quê trù phú đến dòng chảy của lịch sử, văn hóa và truyền thống dân tộc, tất cả cùng hội tụ, tạo nên nguồn sức mạnh chung cho sự phát triển của đất nước. Hình tượng ấy cũng mang ý nghĩa sâu sắc đối với Đại hội Thể thao toàn quốc, nơi những vận động viên (VĐV) xuất sắc từ các địa phương, ngành cùng gặp gỡ, tranh tài, mang theo niềm tự hào và khát vọng cống hiến. Mỗi đoàn thể thao có truyền thống, thế mạnh và bản sắc riêng, nhưng tất cả cùng hướng về mục tiêu chung là nâng cao thành tích, phát triển phong trào và đóng góp cho sự lớn mạnh của thể thao nước nhà.

Nếu những dòng sông hội tụ làm nên sức mạnh của một dòng chảy lớn thì sự kết nối giữa các địa phương, các thế hệ VĐV cũng chính là nền tảng để thể thao Việt Nam không ngừng trưởng thành. Đằng sau những cuộc tranh tài là cả quá trình phát hiện, đào tạo, bồi dưỡng tài năng, sự đóng góp bền bỉ của các huấn luyện viên và những người làm công tác thể thao trên khắp cả nước.

Một trong những điểm nhấn thể hiện rõ nét tinh thần kết nối ấy là nghi thức rước đuốc trên sông Sài Gòn. Thay vì chỉ tổ chức trên sân khấu hoặc trong sân vận động như những nghi thức truyền thống, ngọn lửa Đại hội dự kiến được rước từ khu vực Bến Nhà Rồng, vượt qua dòng sông để đến khán đài Lễ Khai mạc.

Theo ông Hoàng Đức Tân, Giám đốc Trung tâm Thể thao dưới nước TP.HCM, hơn 100 VĐV sẽ tham gia các hoạt động trình diễn, hộ tống đoàn rước đuốc. Trong đó, 21 VĐV sẽ thực hiện hành trình rước ngọn lửa Đại hội từ Bến Nhà Rồng đến khu vực tổ chức Lễ Khai mạc vào tối 21.11. Hành trình đặc biệt này có sự kết hợp của nhiều loại hình thể thao và phương tiện trình diễn như thuyền buồm, mô tô nước, Flyboard, dù lượn, phương tiện bán phản lực cùng các du thuyền chuyên dụng hộ tống. Theo kịch bản, đội hình phương tiện mang cờ Tổ quốc và biểu trưng Đại hội sẽ di chuyển trên mặt sông, kết hợp những màn trình diễn Flyboard với các cột nước vươn cao, những cánh dù lượn rực rỡ sắc màu trên bầu trời. Tất cả được kỳ vọng tạo nên không gian lễ hội sôi động giữa cảnh quan đô thị hiện đại của TP.HCM.

> *Hơn 100 VĐV sẽ tham gia các hoạt động trình diễn, hộ tống đoàn rước đuốc. Trong đó, 21 VĐV sẽ thực hiện hành trình rước ngọn lửa Đại hội từ Bến Nhà Rồng đến khu vực tổ chức Lễ Khai mạc vào tối 21.11. Hành trình đặc biệt này có sự kết hợp của nhiều loại hình thể thao và phương tiện trình diễn như thuyền buồm, mô tô nước, Flyboard, dù lượn, phương tiện bán phản lực cùng các du thuyền chuyên dụng hộ tống. Theo kịch bản, đội hình phương tiện mang cờ Tổ quốc và biểu trưng Đại hội sẽ di chuyển trên mặt sông, kết hợp những màn trình diễn Flyboard với các cột nước vươn cao, những cánh dù lượn rực rỡ sắc màu trên bầu trời.*
>
> **(HOÀNG ĐỨC TÂN, Giám đốc Trung tâm Thể thao dưới nước TP.HCM)**

Không chỉ tạo hiệu ứng thị giác, nghi thức rước đuốc còn mang ý nghĩa biểu tượng về sự tiếp nối truyền thống, tinh thần đoàn kết và sức mạnh hội tụ. Ngọn lửa được rước từ Bến Nhà Rồng, địa danh gắn với hành trình tìm đường cứu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh, càng làm tăng chiều sâu lịch sử, văn hóa của chương trình. Từ dòng sông mang ngọn lửa thiêng đến khán đài Đại hội, hình ảnh ấy gợi lên sự tiếp nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa truyền thống và khát vọng vươn tới tương lai.

Khát vọng chinh phục những đỉnh cao mới

Nếu "Những dòng sông hội tụ" là hình tượng của sự kết nối, bồi đắp và tạo dựng sức mạnh, thì "Vươn vai Phù Đổng" lại gợi mở một bước chuyển mạnh mẽ, thể hiện ý chí, bản lĩnh và khát vọng vươn lên của con người Việt Nam.

Trong truyền thuyết dân tộc, Thánh Gióng từ một cậu bé làng quê đã vươn vai trở thành tráng sĩ, mang sức mạnh phi thường đánh đuổi giặc ngoại xâm, bảo vệ non sông. Hình tượng ấy trở thành biểu tượng bất tử của lòng yêu nước, tinh thần quật cường và sức mạnh dân tộc khi được khơi dậy đúng thời điểm. Lựa chọn hình tượng Phù Đổng cho Lễ Khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X vì thế mang nhiều ý nghĩa. Từ sức mạnh được bồi đắp bởi truyền thống, sự đoàn kết và ý chí vươn lên, thể thao Việt Nam đang hướng tới những mục tiêu cao hơn, không chỉ khẳng định vị thế ở khu vực mà còn từng bước nâng cao khả năng cạnh tranh tại các đấu trường châu lục và thế giới.

Những năm qua, thể thao Việt Nam đã có những bước tiến đáng ghi nhận trên hành trình hội nhập quốc tế. Các thế hệ VĐV liên tục nỗ lực vượt qua giới hạn bản thân, mang về những thành tích đáng tự hào, góp phần nâng cao vị thế và hình ảnh đất nước. Tuy nhiên, để có thể vươn tới những đỉnh cao mới, thể thao Việt Nam cần tiếp tục xây dựng nền tảng vững chắc, từ phát triển phong trào thể thao quần chúng, thể thao học đường đến nâng cao chất lượng đào tạo trẻ, đầu tư có trọng điểm cho các môn thể thao Olympic và ứng dụng khoa học công nghệ trong huấn luyện.

Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X chính là dịp để nhìn nhận những thành quả đã đạt được, đánh giá chất lượng đầu tư và phát hiện lực lượng kế cận cho tương lai. Mỗi cuộc tranh tài không chỉ mang ý nghĩa cạnh tranh huy chương, thứ hạng giữa các địa phương mà còn là cơ hội để những tài năng trẻ khẳng định năng lực, tích lũy kinh nghiệm và nuôi dưỡng khát vọng chinh phục các đấu trường lớn.

Từ góc nhìn ấy, sức vươn Phù Đổng không chỉ được thể hiện bằng hình tượng nghệ thuật trên sân khấu mà còn có thể liên tưởng đến hành trình trưởng thành của thể thao Việt Nam. Đó là hành trình được tạo nên từ những bước đi bền bỉ, những năm tháng khổ luyện, sự đầu tư có chiều sâu và quyết tâm vượt qua những giới hạn để tiến xa hơn. Đặc biệt, hình tượng Phù Đổng vươn vai còn gửi gắm niềm tin vào thế hệ VĐV trẻ, những người đang tiếp nối thành quả của các thế hệ đi trước, mang theo trách nhiệm, niềm tự hào và khát vọng đưa thể thao Việt Nam tiến xa hơn trên bản đồ thể thao quốc tế.

Từ những dòng sông hội tụ đến sức vươn của chàng Phù Đổng, Lễ Khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X được kỳ vọng sẽ kể một câu chuyện giàu cảm xúc về sức mạnh đoàn kết và khát vọng vươn mình của thể thao Việt Nam. Khi ngọn lửa Đại hội được thắp sáng bên dòng sông Sài Gòn, đó không chỉ là thời khắc mở đầu cho những cuộc tranh tài mà còn là biểu tượng của niềm tin, ý chí và quyết tâm chinh phục những đỉnh cao mới. Từ nền tảng được bồi đắp qua mỗi kỳ Đại hội, thể thao Việt Nam sẽ có thêm động lực để tiếp tục phát triển, tự tin hướng tới những đấu trường lớn hơn trong tương lai. ■

V.LEAGUE 2026/27:

Không có chỗ cho sự chủ quan

● **VĨNH HY**

Sau 6 vòng đấu, V.League 2026/27 đang cho thấy diện mạo của một mùa giải khó đoán khi khoảng cách giữa các đội bóng không lớn, còn những ứng viên vô địch liên tục đánh rơi điểm số. Một chiến thắng có thể làm thay đổi đáng kể vị trí của các đội bóng, nhưng một thất bại cũng đủ khiến những ứng viên cạnh tranh chức vô địch mất đi lợi thế. Sự sít sao ấy tạo nên sức hấp dẫn cho V.League, đồng thời phản ánh thực tế rằng chưa có đội bóng nào đủ sức tạo ra khoảng cách đáng kể sau chặng khởi đầu.

Thể công Viettel (phải) đang có phong độ không tốt trong giai đoạn đầu của mùa giải Ảnh: VPF

Nhìn vào những diễn biến vừa qua, có thể nhận thấy danh tiếng, tiềm lực tài chính hay chất lượng đội hình chưa bảo đảm cho một vị trí ổn định trên bảng xếp hạng. Những đội bóng được đánh giá cao vẫn có thể vấp ngã trước các đối thủ bị xem là yếu hơn. Đây chính là yếu tố khiến cuộc đua mùa này trở nên khó lường.

Ninh Bình là một trong những trường hợp tiêu biểu cho sự khắc nghiệt của mùa giải. Từng có khởi đầu đầy hứa hẹn, thầy trò HLV Chu Đình Nghiêm bất ngờ nhận hai thất bại liên tiếp trước Công an TP.HCM và Hà Nội FC. Từ vị thế cạnh tranh ngôi đầu, đội bóng Cố đô hiện rơi xuống thứ 5 với 10 điểm. Hai trận thua không chỉ khiến Ninh Bình mất điểm mà còn cho thấy đội bóng vẫn cần thêm thời gian để duy trì sự ổn định trước những đối thủ có khả năng tổ chức tốt.

Công an TP.HCM cũng chưa thể tận dụng cơ hội để bứt phá. Sau những chiến thắng trước Thể công Viettel và Ninh Bình, đội bóng của HLV Arthur Diles được kỳ vọng tiếp tục áp sát nhóm dẫn đầu. Tuy nhiên, thất bại 0-1 trước Đà Nẵng ngay trên sân nhà cho thấy sự thiếu ổn định vẫn là vấn đề đáng quan tâm.

Đáng lo ngại hơn cả là tình cảnh của Thể công Viettel. Từ vị thế á quân mùa trước, đội bóng áo lính mới giành được 4 điểm sau 6 vòng, đứng thứ 12 trên bảng xếp hạng. Những kết quả thất vọng khiến HLV Velizar Popov phải chia tay đội bóng sau trận thua Nam Định. Đây là dấu hiệu cho thấy những khó khăn của Thể công Viettel không còn đơn thuần nằm ở một vài trận đấu thiếu may mắn, mà đòi hỏi sự điều chỉnh toàn diện về chuyên môn và tinh thần thi đấu.

Một trong những nguyên nhân khiến các đội bóng lớn chưa thể duy trì phong độ là áp lực từ nhiều đấu trường. CAHN và Thể công Viettel đều phải tham dự các giải đấu cấp CLB châu Á, trong khi lịch thi đấu V.League vẫn diễn ra liên tục. Những chuyến di chuyển dài, cường độ thi đấu cao và thời gian hồi phục hạn chế khiến bài toán nhân sự trở nên phức tạp.

CAHN là ví dụ rõ nét. Chiến thắng 3-2 trước Shanghai Port tại AFC Champions League Elite cho thấy năng lực cạnh tranh của đội bóng dưới sự dẫn dắt của HLV Mano Polking. Tuy nhiên, ngay sau đó, họ chỉ có được trận hòa trước SLNA. Dù sở hữu lực lượng có chiều sâu, CAHN vẫn phải tính toán kỹ việc sử dụng các trụ cột, đặc biệt trong bối cảnh lịch thi đấu dày đặc.

Một đặc điểm đáng chú ý của V.League mùa này là nhiều trận đấu được định đoạt bởi cách biệt tối thiểu. Điều đó cho thấy các đội bóng ngày càng chú trọng đến tính tổ chức, đặc biệt trong khâu phòng ngự. Những đội có chất lượng cá nhân tốt không còn dễ dàng áp đặt thế trận và chuyển hóa ưu thế thành bàn thắng như kỳ vọng.

Do vậy mà khả năng giải quyết những trận đấu tưởng chừng đơn giản sẽ trở thành thước đo quan trọng đối với các ứng cử viên vô địch. Các "ông lớn" không chỉ cần thể hiện bản lĩnh trong những cuộc đối đầu trực tiếp, mà còn phải biết cách vượt qua những đối thủ chủ động chơi thấp, phòng ngự số đông và chờ đợi cơ hội phản công. Sự khác biệt đôi khi không nằm ở số cơ hội tạo ra, mà ở khả năng tận dụng một tình huống quyết định.

Sau 6 vòng, Nam Định dẫn đầu với 13 điểm, nhưng SLNA chỉ kém 1 điểm, còn CAHN và Hà Tĩnh cùng có 11 điểm. Thanh Hóa đứng thứ 11 với 8 điểm, tức chỉ kém đội đầu bảng 5 điểm. Khoảng cách ấy cho thấy cuộc đua vẫn rộng mở và trật tự hiện tại hoàn toàn có thể thay đổi chỉ sau một vài vòng đấu. Ở phía cuối bảng, Thể công Viettel, HAGL và Đồng Nai lần lượt có 4, 3 và 1 điểm. Áp lực trụ hạng đã bắt đầu xuất hiện, đặc biệt với những đội bóng chưa tìm được sự ổn định trong lối chơi.

V.League vẫn còn một chặng đường dài phía trước. Sáu vòng đấu chưa đủ để xác định ứng viên thực sự cho chức vô địch, cũng chưa thể kết luận đội bóng nào sẽ phải đối diện nguy cơ xuống hạng. Nhưng những gì đã diễn ra cho thấy mùa giải năm nay sẽ không có chỗ cho sự chủ quan. Khi khoảng cách giữa các đội chỉ được tính bằng một vài điểm, sự ổn định, chiều sâu lực lượng và khả năng thích ứng trước áp lực sẽ quyết định vị thế của mỗi đội bóng trong cuộc đua đường dài. ■

Thể thao kết nối yêu thương

Thể thao vốn không có giới hạn về tuổi tác, hoàn cảnh hay khả năng vận động. Trên sân đấu, điều đáng quý không chỉ là ai về đích trước, ai giành huy chương, mà còn là mỗi người đều có cơ hội được tham gia, được thử sức và cảm nhận niềm vui chiến thắng. Tinh thần ấy đã được lan tỏa tại Giải vô địch Thể thao người khuyết tật TP.HCM mở rộng năm 2026, đang diễn ra tại Trung tâm Huấn luyện và Thi đấu TDTT TP.HCM.

Nhìn những VĐV nỗ lực phối hợp cùng đồng đội trên sân bóng đá, hay tập trung trong từng lượt ném ở môn bocce, có thể cảm nhận rõ ý nghĩa của một sân chơi bình đẳng. Mỗi động tác, mỗi lần chạm bóng hay từng cú ném chính xác đều chứa đựng sự cố gắng và quyết tâm. Với họ, thể thao không đơn thuần là cuộc cạnh tranh thành tích, mà còn là hành trình vượt qua giới hạn bản thân, tìm thấy niềm vui và khẳng định giá trị của chính mình.

Điểm đáng chú ý của giải năm nay là cách tổ chức thành hai giai đoạn, với 8 môn thi đấu được lựa chọn phù hợp với đặc điểm của từng nhóm VĐV. Giai đoạn đầu diễn ra trong mùa hè với các môn boccia, judo, pickleball và bắn cung, dành cho người khuyết tật vận động và khiếm thị. Giai đoạn hai, tổ chức trong không khí hưởng ứng Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X-2026, gồm bocce, bóng đá, bơi lội và điền kinh, hướng đến các nhóm người khuyết tật trí tuệ, hội chứng Down, tự kỷ và bại não.

Cách tổ chức này cho thấy thể thao hòa nhập không chỉ dừng lại ở việc mở cửa sân đấu, mà quan trọng hơn là tạo ra những điều kiện phù hợp để mỗi người có thể tham gia và phát huy khả năng. Bởi mỗi nhóm đối tượng có đặc điểm riêng, không thể áp dụng một khuôn mẫu chung cho tất cả. Khi được lựa chọn môn thi đấu phù hợp, được hướng dẫn và hỗ trợ đúng cách, người khuyết tật hoàn toàn có thể tìm thấy niềm đam mê, sự tự tin và động lực rèn luyện

Với nhiều VĐV, được tham dự một giải đấu là cơ hội gặp gỡ bạn bè, trải nghiệm môi trường mới, rèn luyện kỹ năng giao tiếp và thêm tự tin trong cuộc sống. Đặc biệt, đối với người khuyết tật trí tuệ, người có hội chứng Down hay tự kỷ, hoạt động thể thao phù hợp còn góp phần cải thiện khả năng vận động, tăng cường tương tác và mở rộng cơ hội hòa nhập cộng đồng.

Một giải đấu có thể khép lại sau vài ngày, những tấm huy chương rồi cũng sẽ được trao cho các VĐV xuất sắc nhất. Nhưng điều đáng quan tâm hơn là làm thế nào để những cơ hội được tạo ra trên sân đấu tiếp tục hiện diện trong đời sống thường ngày.

Muốn vậy, cần có thêm các CLB, chương trình tập luyện cộng đồng, đội ngũ HLV được đào tạo phù hợp và hệ thống cơ sở vật chất dễ tiếp cận. Quan trọng hơn, xã hội cần nhìn nhận người khuyết tật như những chủ thể có khả năng tham gia, phát triển và đóng góp cho thể thao, thay vì chỉ xem họ là những người cần được hỗ trợ.

Giải vô địch Thể thao người khuyết tật TP.HCM mở rộng năm 2026 mang ý nghĩa vượt ra ngoài khuôn khổ một cuộc tranh tài. Mỗi môn thi đấu, mỗi VĐV có mặt trên sân đều góp phần lan tỏa thông điệp về sự bình đẳng, sẻ chia và tôn trọng khác biệt.

Suy cho cùng, chiến thắng đẹp nhất của thể thao hòa nhập không chỉ nằm ở những tấm huy chương, mà còn ở việc không ai bị bỏ lại phía sau, không ai phải đứng ngoài cuộc chơi chỉ vì những giới hạn thể chất hay nhận thức. Khi mọi người đều có cơ hội bước vào sân đấu, thể thao mới thực sự trở thành nhịp cầu kết nối con người và lan tỏa những giá trị nhân văn.

HOÀNG ANH

● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Rơi máy bay tại Mỹ khiến 9 người thiệt mạng

Một máy bay tư nhân chở 9 người đã rơi xuống khu dân cư gần Cresthaven, bang Florida (Mỹ), khiến toàn bộ những người trên máy bay thiệt mạng.

Bộ trưởng Giao thông Vận tải Mỹ Sean Duffy cho biết Cơ quan Hàng không Liên bang Mỹ đã cử lực lượng tới hiện trường, hỗ trợ Ủy ban An toàn Giao thông Quốc gia điều tra nguyên nhân. Theo dữ liệu ghi âm liên lạc kiểm soát không lưu do trang LiveATC.net công bố, trước khi xảy ra tai nạn, phi công thông báo máy bay bị đóng băng và gặp nhiễu động không khí, sau đó phát tín hiệu khẩn cấp. Truyền thông địa phương cho biết khu vực xảy ra tai nạn có mưa dông.

KHẢ HÂN

3.000 người tử vong do cháy rừng ở Indonesia

Các vụ cháy rừng kéo dài tại Indonesia từ tháng 9 đã khiến hơn 3.000 người tử vong do ảnh hưởng của ô nhiễm không khí, trong khi khói bụi độc hại lan sang các quốc gia láng giềng, gây thêm khoảng 1.700 ca tử vong tại Malaysia.

Theo báo cáo được công bố mới đây, trong 9 tháng qua, khoảng 1,9 triệu ha rừng tại Indonesia đã bị thiêu rụi. Riêng trong tháng 9, ước tính 57,8 triệu người dân nước này phải tiếp xúc với không khí ô nhiễm.

TRÂM ANH

Tái hiện không gian văn hóa tiền sử qua lễ hội Gangdong

● **MINH ANH**

Từ những màn trình diễn nghệ thuật đến các chương trình ánh sáng bằng thiết bị bay không người lái (drone), Lễ hội Văn hóa Tiền sử Gangdong lần thứ 31 diễn ra tại Seoul (Hàn Quốc) đã mang đến cho người dân và du khách hành trình khám phá đời sống của cư dân cổ đại cách đây khoảng 6.000 năm.

Lễ hội tạo sức hút mạnh mẽ cho người dân và du khách **Ảnh: AI**

Với chủ đề "Khởi nguồn Seoul - Amsa", lễ hội năm nay diễn ra tại khu di tích khảo cổ nổi tiếng Amsa - dong, quận Gangdong, thủ đô Seoul. Không chỉ là sự kiện giới thiệu các giá trị di sản khảo cổ, lễ hội còn tạo nên không gian giao thoa giữa văn hóa tiền sử và nghệ thuật đương đại, góp phần đưa lịch sử đến gần hơn với công chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ".

Thông qua chuỗi hoạt động văn hóa, nghệ thuật, trưng bày và trải nghiệm thực tế dành cho khách tham quan ở nhiều lứa tuổi. Ban tổ chức mong muốn tái hiện sinh động cuộc sống, tập quán sinh hoạt và những sáng tạo đầu tiên của cộng đồng cư dân từng sinh sống tại khu vực này trong thời kỳ đồ đá mới.

Điểm nổi bật của lễ hội là cách thức kết hợp giữa không gian trưng bày lịch sử với các hoạt động trải nghiệm nghệ thuật. Thay vì chỉ giới thiệu hiện vật khảo cổ thông qua hình ảnh và tư liệu, Ban tổ chức xây dựng nhiều khu vực mô phỏng đời sống tiền sử, giúp du khách tham quan trực tiếp khám phá cách con người cổ đại tạo ra công cụ, chế biến thực phẩm, sử dụng nguồn lửa và tổ chức các hoạt động sinh hoạt cộng đồng.

Một trong những hoạt động thu hút sự quan tâm của đông đảo gia đình và trẻ em là trải nghiệm tạo lửa theo phương pháp truyền thống. Tại các khu vực được bố trí bếp lửa viền đá, người tham gia có cơ hội tìm hiểu những kỹ thuật tạo và duy trì lửa trước khi xuất hiện các công cụ hiện đại. Hoạt động nướng kẹo dẻo bên bếp lửa cũng tạo nên không khí gần gũi, vui nhộn, giúp những kiến thức về lịch sử tiền sử trở thành trải nghiệm thực tế và dễ tiếp cận.

Không gian trưng bày được thiết kế với các mô hình người tiền sử trong trang phục truyền thống, quây quần bên bếp lửa, tái hiện hoạt động chế biến thức ăn và sử dụng công cụ lao động. Những khu vực ngoài trời với bếp lửa xây bằng đá và chỗ ngồi mô phỏng nơi cư trú của người cổ đại góp phần tạo nên bối cảnh trực quan, giúp du khách hình dung rõ hơn về đời sống cách đây hàng nghìn năm.

Bên cạnh hoạt động khảo cổ học, nghệ thuật thủ công và mỹ thuật truyền thống cũng là điểm nhấn quan trọng của sự kiện. Các gian trải nghiệm giới thiệu nhiều hoạt động sáng tạo như vẽ tranh bằng bút lông theo kỹ thuật hội họa truyền thống, trang trí bánh quy và thực hành nghệ thuật khắc họa trên đá. Thông qua những hoạt động này, người tham gia không chỉ tìm hiểu các hình thức biểu đạt nghệ thuật của con người trong quá khứ, mà còn có cơ hội tự tay tạo ra những sản phẩm mang dấu ấn cá nhân.

Đặc biệt, chương trình Trường trải nghiệm Khảo cổ học thời kỳ đồ đá mới mang đến nhiều hoạt động kết hợp giữa học tập và thực hành. Tại đây, du khách được tìm hiểu về phương thức chế biến thực phẩm, kỹ thuật làm đồ thủ công và những tập quán sinh hoạt của cư dân cổ đại. Các hoạt động được thiết kế theo hướng tương tác, tạo điều kiện để trẻ em tiếp cận lịch sử thông qua quan sát, thực hành và khám phá thay vì chỉ tiếp nhận kiến thức một chiều.

Bên cạnh đó, màn trình diễn ánh sáng bằng drone thu hút sự chú ý của đông đảo người xem. Hàng loạt thiết bị bay được điều khiển đồng bộ trên bầu trời, tạo thành những hình ảnh và dòng chữ giới thiệu Lễ hội Văn hóa Tiền sử Gangdong lần thứ 31. Sự kết hợp giữa công nghệ trình diễn hiện đại và câu chuyện lịch sử của khu di tích tạo nên điểm nhấn thị giác ấn tượng, mở màn cho chuỗi hoạt động nghệ thuật về đêm.

Các chương trình lễ hội ánh sáng và trình chiếu hình ảnh trên không gian kiến trúc tiếp tục đưa người xem khám phá câu chuyện lịch sử kéo dài khoảng 6.000 năm của Amsa - dong. Thông qua hình ảnh, màu sắc và hiệu ứng ánh sáng, những dấu tích khảo cổ vốn gắn với các hoạt động nghiên cứu chuyên môn được chuyển tải thành nội dung nghệ thuật trực quan, hấp dẫn đối với nhiều nhóm công chúng.

Lễ hội khép lại với các tiết mục biểu diễn nghệ thuật và màn bắn pháo hoa, tạo nên không khí sôi động, khép lại hành trình khám phá văn hóa tiền sử bằng những trải nghiệm giàu cảm xúc. Đồng thời góp phần lan tỏa giá trị lịch sử, khảo cổ bằng cách kết hợp trải nghiệm truyền thống với công nghệ ánh sáng hiện đại, tạo sức hút mạnh mẽ cho người dân và du khách.■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Bài học về năng lực ứng phó

● **LƯƠNG SAN**

Sự cố gián đoạn hệ thống làm thủ tục tại Sân bay Quốc tế Incheon vừa qua xuất phát từ lỗi mạng toàn cầu của nhà cung cấp ARINC (Mỹ), đã làm trễ hàng chục chuyến bay và khiến hơn 1.200 hành khách chịu ảnh hưởng.

Dù không gây ra thiệt hại nghiêm trọng về an toàn bay, vụ việc đã phơi bày một điểm nghẽn lớn trong hạ tầng vận hành, ranh giới giữa khả năng duy trì hoạt động trên lý thuyết và năng lực ứng phó khủng hoảng thực tế khi rủi ro xảy ra.

Nói một cách công bằng, việc sử dụng chung nền tảng công nghệ toàn cầu như ARINC là xu hướng tất yếu giúp tối ưu chi phí và đảm bảo tính tương thích quốc tế. Tuy nhiên, mặt trái của mô hình này là hiệu ứng dây chuyền, một lỗi kỹ thuật từ bên thứ ba có thể làm tê liệt toàn bộ hệ thống của nhiều hãng hàng không cùng lúc. Bài toán đặt ra cho Tập đoàn Sân bay Quốc tế Incheon không chỉ dừng lại ở việc khắc phục sự cố, mà là họ đã chuẩn bị kịch bản ứng phó thế nào khi đường dây chính bị ngắt kết nối?

Ngay khi sự cố xảy ra, ban quản lý sân bay đã điều động thêm nhân sự điều tiết hàng dài hành khách đợi và phối hợp tăng cường lực lượng kiểm soát nhập cảnh. Những hành động này thể hiện phản ứng linh hoạt trong việc xoa dịu tình trạng hỗn loạn tức thời. Dù vậy, dưới góc nhìn quản trị khủng hoảng chuyên nghiệp, đây mới chỉ là giải pháp "chữa cháy" bề nổi. Việc nhân viên phải lúng túng chuyển sang quy trình bán vé và làm thủ tục thủ công với tốc độ chậm chạp cho thấy các kịch bản dự phòng chưa thực sự được diễn tập nhuần nhuyễn.

Sự cố này không phải là lần đầu. Tháng 6 năm 2018, một trục trặc tương tự cũng từng gây trễ hàng loạt chuyến bay tại đây. Việc một lỗ hổng vận hành lặp lại sau nhiều năm chứng tỏ sự thụ động trong khâu cải thiện hạ tầng an toàn. Năng lực ứng phó khủng hoảng không nằm ở phản ứng sau khi sự việc đã rồi, mà đòi hỏi phương án dự phòng có thể kích hoạt tức thì nhằm duy trì các dịch vụ thiết yếu. Để giữ vững vị thế trung tâm hàng không hàng đầu châu Á, nơi vừa phục vụ hơn 38,3 triệu lượt khách trong nửa đầu năm nay, Sân bay Incheon cần chủ động gia tăng "sức đề kháng" vận hành.

Khủng hoảng công nghệ là điều khó tránh khỏi trong kỷ nguyên số. Tuy nhiên, cách một tổ chức dự phòng và phản ứng trước rủi ro mới là thước đo năng lực quản trị. Sân bay Incheon cần coi đây là bài học đắt giá để củng cố hệ thống, tránh để những sự cố tương tự làm suy giảm niềm tin của hành khách quốc tế. ■